

UCHWAŁA NR XX/160/25
RADY GMINY MRĄGOWO

z dnia 29 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz.U. z 2025 r. poz. 1214)

Rada Gminy Mrągowo uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo na lata 2026- 2035 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mrągowo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Szarek

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY MRĄGOWO

NA LATA 2026 - 2035

Mrągowo 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Proces opracowania strategii.....	5
1.1 Zgodność strategii z dokumentami europejskimi i krajowymi	7
2. Diagnoza sytuacji społecznej	17
2.1 Charakterystyka Gminy Mrągowo	17
2.2 Infrastruktura komunalna i mieszkaniowa	22
2.3 Diagnoza problemów społecznych w Gminie Mrągowo	30
2.3.1 Pomoc społeczna	31
2.3.2 Opieka nad dzieckiem	48
2.3.3 Problemy osób starszych	56
2.3.4 Bezrobocie	63
2.3.5 Niepełnosprawność	67
2.3.6 Rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy domowej	75
2.3.7 Działalność organizacji pozarządowych i obszar ekonomii społecznej	92
3. Najważniejsze problemy społeczne na terenie Gminy Mrągowo	104
4. Analiza SWOT	105
5. Podsumowanie	111
6. Prognoza zmian –wizja przyszłości i cel nadrzędny strategii	112
6.1 Cele główne strategii, cele szczegółowe ich realizacja i wskaźniki	112
6.2 Źródło finansowania	118
6.3 System realizacji	119
6.4 Monitoring i ewaluacja strategii	120

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo została przygotowana na lata 2026 - 2035.

Pod wpływem zmian ekonomiczno-społecznych polityka społeczna w naszym kraju ulega przekształcaniu od modelu opiekuńczego, który ma rozbudowany system bezpieczeństwa socjalnego, do modelu pośredniego, wzmacniającego indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los i swoje życie. W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej skuteczna jest nauka niezbędnych umiejętności radzenia sobie z danymi problemami.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. Oznacza sposób zdobywania wyznaczonych celów przez sterowanie procesem rozwoju, integracji polityki społecznej.

Zasada otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna być przydatna jako narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji gdy nadmiar celów w stosunku do małych środków ogranicza podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Ciągłe zmiany uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania polityką społeczną. Podstawą jej jest dochodzenie do porozumienia społecznego przy minimalizowaniu sytuacji konfliktowych. Jest to zatem formuła kształtowania strategii elastycznej, otwartej i dynamicznej wobec przyszłości bliższej i dalszej.

Cele integracji powinny być obrazem drogi dążenia i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązania konkretnych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie.

Strategia jest elementem „żywym”, który podlegać będzie ciągłym zmianom, ponieważ pojawiać się będą nowe, ważne cele, a część straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej wskazany, ponieważ będzie wskaźnikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych do zmiany społecznej, w którym to procesie współdziałać będą instytucje i organizacje zarówno administracji samorządowej, rządowej i organizacje pożytku publicznego zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją społeczną.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma dać nam podstawę określającą kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie gminy Mrągowo w latach 2026 - 2035.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz. U. z 2025 roku, poz. 1214) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, między innymi:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 620);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 83);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.913);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 917);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146 ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1576);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335);
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1429).

1. PROCES OPRACOWANIA STRATEGII

Do opracowania strategii Zarządzeniem Nr 120/25 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 20.05.2025 r. powołano zespół, reprezentowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Urząd Gminy Mrągowo oraz instytucje zewnętrzne, w których obszarze zainteresowania znajduje się przeciwdziałanie lokalnym problemom społecznym w następującym składzie:

- 1) Elżbieta Mierczak – przewodnicząca Zespołu – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie
- 2) Ewa Piaskowska – członek Zespołu – Koordynator Działu Pomocy Społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie

- 3) Halina Całka – członek Zespołu – Pełnomocnik do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) Ewa Mickiewicz – członek Zespołu – Asystent Rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie
- 5) Wioletta Nowak – członek Zespołu – Starszy Specjalista Pracy Socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie
- 6) Wioleta Jarosz – członek Zespołu – Inspektor ds. gospodarki mieszkaniowej w Urzędzie Gminy Mrągowo,
- 7) Michał Przeperski – członek Zespołu – inspektor ds. księgowości i finansów w Urzędzie Gminy Mrągowo.

Pierwsze spotkanie Zespołu odbyło się 22.05.2025 r. Głównym celem spotkania było przygotowanie założeń koncepcyjnych i metodologicznych do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo.

W czerwcu 2025 r. przystąpiono do pracy nad strategią, polegającej na stworzeniu kompleksowej diagnozy sytuacji w gminie jako punktu wyjścia do określenia celów i działań strategicznych.

W procesie tworzenia strategii przeprowadzono następujące działania:

- diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych Gminy Mrągowo,
- analiza silnych i słabych stron polityki społecznej (SWOT),
- ustalenie celów strategicznych, szczegółowych oraz zadań niezbędnych do realizacji,
- konsultacje społeczne.

Głównym źródłem danych był Główny Urząd Statystyczny (dalej jako: GUS), w szczególności Bank Danych Lokalnych, a także różne publikacje GUS, zarówno krajowe jak i regionalne, udostępniane przez Urząd Statystyczny w Olsztynie. W miarę potrzeb wykorzystywano również raporty z ogólnopolskich badań, np. diagnozy społecznej nt. warunków i jakości życia Polaków oraz powiązane z nimi raporty tematyczne. Opracowując część diagnostyczną strategii posłużono się ponadto lokalnymi bazami danych Urzędu Gminy Mrągowo, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Mrągowie i innych instytucji. Kluczowe znaczenie miała Ocena Zasobów Pomocy Społecznej opracowywana w latach 2022-2024 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Stworzenie diagnozy w oparciu o dane statystyczne wiązało się wszakże z dwoma wyzwaniem. Po pierwsze, ten rodzaj weryfikacji i opisu sytuacji społeczno-ekonomicznej wymaga dodatkowych analiz, ponieważ ukazuje przede wszystkim ilościowy charakter badanych zjawisk, nie dając przy tym zwykle odpowiedzi o przyczyny problemów lokalnych.

Po drugie, trudność w przeprowadzeniu kompleksowej diagnozy wiąże się z ograniczonym zakresem źródeł informacji. Wiele wartościowych danych gromadzonych chociażby przez GUS (np. kwestia poziomu wykształcenia ludności, niepełnosprawności), nie jest agregowanych na poziomie gminy.

1.1 ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI EUROPEJSKIMI I KRAJOWYMI

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej przedstawiono sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

DLUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU. POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Główny cel tego dokumentu stanowi poprawa jakości życia Polaków, przy czym jakość życia jest tu rozumiana kompleksowo jako dobrostan w różnych obszarach życia: długości życia w ogóle, długości życia w zdrowiu, większej satysfakcji z wykonywania pracy, lepszych warunków łączenia kariery zawodowej z życiem prywatnym i rodzinnym, sprawnej sieci bezpieczeństwa socjalnego nastawionej na pomoc, której celem jest zwiększenie szans na aktywność społeczną i zawodową i dbałość o przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia, dostępności dóbr i usług publicznych bez względu na status rodzinny i miejsce zamieszkania, otwartych warunków uczestnictwa w życiu publicznym, bezpieczeństwa dochodów na starość, środowiskowego poczucia równowagi w odniesieniu do warunków krajobrazowych, naturalnego stanu otoczenia oraz żywności, udziału w kulturze, poczucia satysfakcji z życia. Osiągnięcie wskazanego celu będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach: konkurencyjności i innowacyjności; równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.

NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego z zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego,

inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej, niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych, obliuguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna.

Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU. AKTUALIZACJA 2021-2027, POLITYKA PUBLICZNA Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

NARODOWY PROGRAM MIESZKANIOWY

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno - programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych.

Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

STRATEGIA ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH, POLITYKA PUBLICZNA DO ROKU 2030 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2035 R.)

Strategia Rozwoju Usług Społecznych została przyjęta w dniu 15 czerwca 2022 roku przez Radę Ministrów. Jej głównym celem jest deinstytucjonalizacja, czyli przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Wśród najważniejszych założeń tego dokumentu można wskazać:

- zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci,
- zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności,
- stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością.

KRAJOWY PROGRAM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ DO 2030 ROKU. EKONOMIA SOLIDARNOŚCI SPOŁECZNEJ

Dokument ten za cel długofalowy przyjmuje, że Ekonomia społeczna i solidarna stanie się istotnym instrumentem aktywnej polityki społecznej, wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego, natomiast za cel główny przyjęto, że do roku 2030 podmioty ekonomii społecznej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem

społecznym oraz dostarczycielami usług społecznych. Osiągnięcie celu głównego możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

1. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych.
2. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej na rynku.
1. Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej.

POLITYKA SPOŁECZNA WOBEC OSÓB STARSZYCH 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ

Cel tego dokumentu, przyjętego Uchwałą nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 roku, stanowi podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Obszary dotyczące ogółu osób starszych to m.in. kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, uczestnictwo w życiu społecznym, tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, profilaktyka chorób, promocja zdrowia, zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej, a także działania na rzecz edukacji dla starości, do starości, przez starość oraz w starości.

Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnymi osób starszych to w szczególności ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnymi osób starszych, zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także system wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnymi osób starszych przez instytucje publiczne.

STRATEGIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2021-2030

Głównym celem Strategii, przyjętej w dniu 16 lutego 2021 roku przez Radę Ministrów, jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe,

a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Dokument składa się z ośmiu priorytetów, takich jak niezależne życie, dostępność, edukacja, praca, warunki życia i ochrona socjalna, budowanie świadomości oraz koordynacja. W ich ramach planowane są takie działania jak np. zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami możliwości pełnego udziału w życiu społecznym, publicznym i politycznym, przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji, wczesna pomoc, edukacja włączająca, aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, modyfikacja i uzupełnienie systemu wsparcia zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, zapobieganie powstawaniu i pogłębianiu się niepełnosprawności, dostęp do usług zdrowotnych oraz zwiększenie efektywności procesu leczenia, profilaktyka i leczenie w obszarze zdrowia psychicznego oraz środowiskowy system wsparcia osób z problemami zdrowia psychicznego i inne.

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2021-2030

Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030 jest kluczowym dokumentem w obszarze polityki społecznej regionalnego szczebla. Celem głównym tego dokumentu jest „Wzmocnienie spójności społecznej regionu Warmii i Mazur oraz poprawa warunków życia mieszkańców przy współpracy środowisk lokalnych i partnerów działających w obszarze polityki społecznej”. Jest on realizowany poprzez cele strategiczne przypisane siedmiu obszarom strategii:

- 1) Rodzina – Wzmocnienie aktywności oraz samodzielności osób i rodzin;
- 2) Seniorzy – Wzrost jakości życia osób starszych;
- 3) Osoby z niepełnosprawnościami – Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym;
- 4) Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy – Zintegrowanie i wzmacnianie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami oraz zjawiskiem przemocy;

- 5) Wspieranie zatrudnienia – Ograniczenie bezrobocia oraz bierności zawodowej wśród mieszkańców województwa;
- 6) Ekonomia społeczna i solidarna – Zwiększenie udziału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwoju społeczności lokalnych;
- 7) Kapitał społeczny – Budowanie spójności społecznej poprzez wzmocnienie kapitału społecznego.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE 2030 - STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 należy do czwartej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie województw w Polsce. Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030, stanowiąca rozwinięcie i pewną modyfikację dotychczasowego podejścia do procesów rozwoju, jest odpowiedzią na zmieniające się otoczenie województwa. Do kluczowych zmian należy zaliczyć:

- nową średniookresową strategię rozwoju kraju: Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjętą przez Rząd RP 14 lutego 2017 r., która definiuje wyzwania rozwojowe przed jakimi stoi Polska i określa kierunki działań Rządu RP do roku 2030;
- kryzysy dotyczące Unii Europejską;
- prace nad budżetem Unii Europejskiej, z których wyłaniają się nie tylko priorytety na lata 2021-2027, ale również kierunki koncentracji interwencji – wyraźnie zmieniające dotychczasowe przyzwyczajenia do wykorzystywania środków europejskich przez samorządy;
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030, przyjętą przez Rząd RP 17 września 2019 r., która wyraźnie pokazuje ukierunkowanie interwencji polityki regionalnej na obszary problemowe oraz wprowadza nowe instrumenty rozwoju w relacjach rząd – samorządy.

Ponadto w latach 2013-2019 województwo odnotowało wiele pozytywnych zmian obrazujących realizację dotychczasowej strategii rozwoju. Wciąż też region należy do słabiej rozwiniętych w Polsce i boryka się z licznymi problemami. Osiągnięcia w realizacji wielu inwestycji, doświadczenie mieszkańców i organizacji w stosowaniu różnych instrumentów

rozwoju, wzrastająca konkurencyjność wielu firm z województwa zderzają się z faktem, iż Warmińsko-Mazurskie, podobnie jak większość województw w Polsce, podlega niekorzystnym procesom demograficznym i migracyjnym. Trudno jest również przełamać peryferyjność gospodarczą pomimo wyraźnego postępu w dostępności komunikacyjnej i teleinformatycznej regionu. Dlatego Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 uwzględnia dotychczasowe doświadczenia regionu, osiągnięte już cele i proponuje jednocześnie przeformułowanie „centrum strategii”. W latach 2013-2019 województwo warmińsko-mazurskie wciąż dążyło do jak najszybszego ograniczenia peryferyjności położenia i można uznać, że te działania są przeprowadzane z sukcesem. Dlatego w latach 2020-2030 w centrum strategii stawiany jest mieszkaniec regionu. Samorządy regionalny i lokalne skoncentrują swoje działania na podnoszeniu jakości kapitału ludzkiego i kapitału społecznego województwa, tak potrzebnych zarówno w kontekście atrakcyjności inwestycyjnej, jak i jakości życia.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU MRĄGOWSKIEGO NA LATA 2022 – 2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania w jednostce samorządu terytorialnego i uwzględnia szeroką perspektywę rozwoju społeczno-ekonomicznego w wymiarze wewnętrznym – powiatowym, jak i wymiarze zewnętrznym. Cele integracji społecznej przedstawione w niniejszym dokumencie są wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, w tym przedstawicieli różnych grup społecznych i środowisk, zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń, oraz do wykorzystania wszelkich dostępnych narzędzi oraz szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla obecnej, oraz przyszłej integracji mieszkańców.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej oraz powiatu i jej władzami, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali powiatu.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY MRĄGOWO DO ROKU 2030

W 2015 r. Gmina Mrągowo przystąpiła do opracowania strategii rozwoju społeczno-

gospodarczego Gminy Mrągowo. W rezultacie powstał dokument – „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Mrągowo do 2025 roku” przyjęty Uchwałą Nr XXIII/188/16 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 sierpnia 2016 r.

Po czterech latach realizacji strategii – w 2020 r. – sprawdzono efekty realizacji strategii, które opisano w raporcie z realizacji. W raporcie stwierdzono, że realizacja zadań służących osiągnięciu celów „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Mrągowo do 2025 r.” przebiegała w sposób zgodny z przyjętymi założeniami. W połowie horyzontu czasowego wartości dla aż 11 wskaźników kontekstowych planowanych do uzyskania w roku 2020 zostały osiągnięte. W konkluzjach stwierdzono, że realizacja wyznaczonych celów do roku 2020 jest niezagrażona. Jednak zmieniające się warunki zewnętrzne (nowy okres planowania) skłoniły Gminę do podjęcia decyzji o uaktualnieniu „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Mrągowo do 2025 roku”.

Podstawowymi elementami w opracowaniu „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Mrągowo do 2030 roku”, będącej uaktualnieniem poprzedniej strategii, są:

- diagnoza strategiczna,
- analiza SWOT,
- wizja gminy,
- cele: główny, strategiczne i operacyjne,
- kierunki działań,
- oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- planowane działania, ramy finansowe i źródła finansowania,
- obszary strategicznej interwencji (OSI),
- system wdrażania, monitoring i ewaluacja.

Wizja rozwoju gminy Mrągowo przedstawiona w „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Mrągowo do 2025 r.” pozostaje aktualna. Brzmi ona następująco: *Gmina Mrągowo to miejsce, w którym dobrze się żyje. Rozwinięta gospodarka gminy jest oparta na trzech filarach: turystyce z bogatą ofertą wypoczynku i rekreacji w otoczeniu czystych jezior i lasów, nowoczesnym rolnictwie, przedsiębiorczości wykorzystującej lokalne zasoby.*

To miejsce, w którym mieszkańcy są aktywnymi współgospodarzami nowoczesnej, zadbanej i bezpiecznej gminy, miejsce przyciągające turystów i inwestorów.

Dobre życie oznacza, że wszystkie potrzeby mieszkańców gminy Mrągowo będą zaspokojone na satysfakcjonującym poziomie. Chodzi zarówno o podstawowe potrzeby życiowe: praca, mieszkanie, edukacja, opieka zdrowotna, infrastruktura (wodociągi, kanalizacja, drogi, telekomunikacja, itd.), czyste środowisko, jak i pozostałe – ważne dla jakości życia – jak: poczucie wspólnoty lokalnej, poczucie posiadania wpływu na sprawy wspólnoty lokalnej, poczucie bezpieczeństwa, obcowanie z kulturą, wypoczynek, sport i rekreacja.

Rozwinięta gospodarka oznacza gospodarkę, która nie wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców i środowisko. Turystyka rozwija się z poszanowaniem zasobów środowiska gminy. Nowoczesne rolnictwo to specjalizacja gospodarstw, dostosowanie profilu produkcji do wielkości arealu i jakości gleb, warunków rynkowych (np. gospodarstwa ekologiczne).

Przedsiębiorczość wykorzystująca lokalne zasoby oznacza również korzystanie z zasobów ludzkich – zatrudnianie mieszkańców gminy.

Mieszkańcy – aktywni współgospodarze gminy – angażują się zarówno w rozmaite wydarzenia lokalne w skali własnej wsi, jak i te większe: gminne, powiatowe, regionalne. Inicjują i realizują inicjatywy społeczne, kulturalne, sportowe. Są aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami.

Aby właściwie realizować politykę społeczną na poziomie lokalnym należy wziąć pod uwagę przede wszystkim potrzeby lokalnej społeczności, początkowo te najbardziej elementarne, niezbędne dla fizycznego przetrwania, a następnie także potrzeby rozwojowe. Podjęcie powyższych czynności nie jest możliwe bez właściwej diagnozy i zaplanowania niezbędnych do realizacji działań.

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

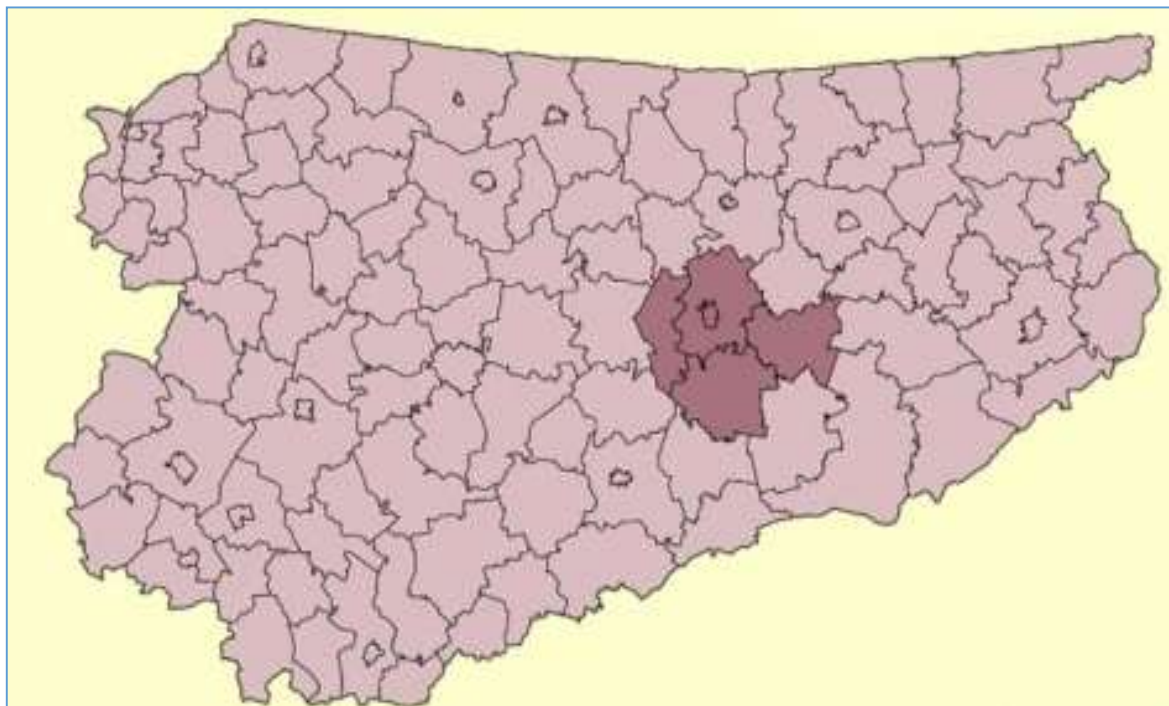
2.1 CHARAKTERYSTYKA GMINY MRĄGOWO

Gmina wiejska Mrągowo o powierzchni 294,87 km² to druga pod względem powierzchni gmina wiejska w powiecie mrągowskim, położona w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego w odległości ok. 60 km od stolicy województwa.

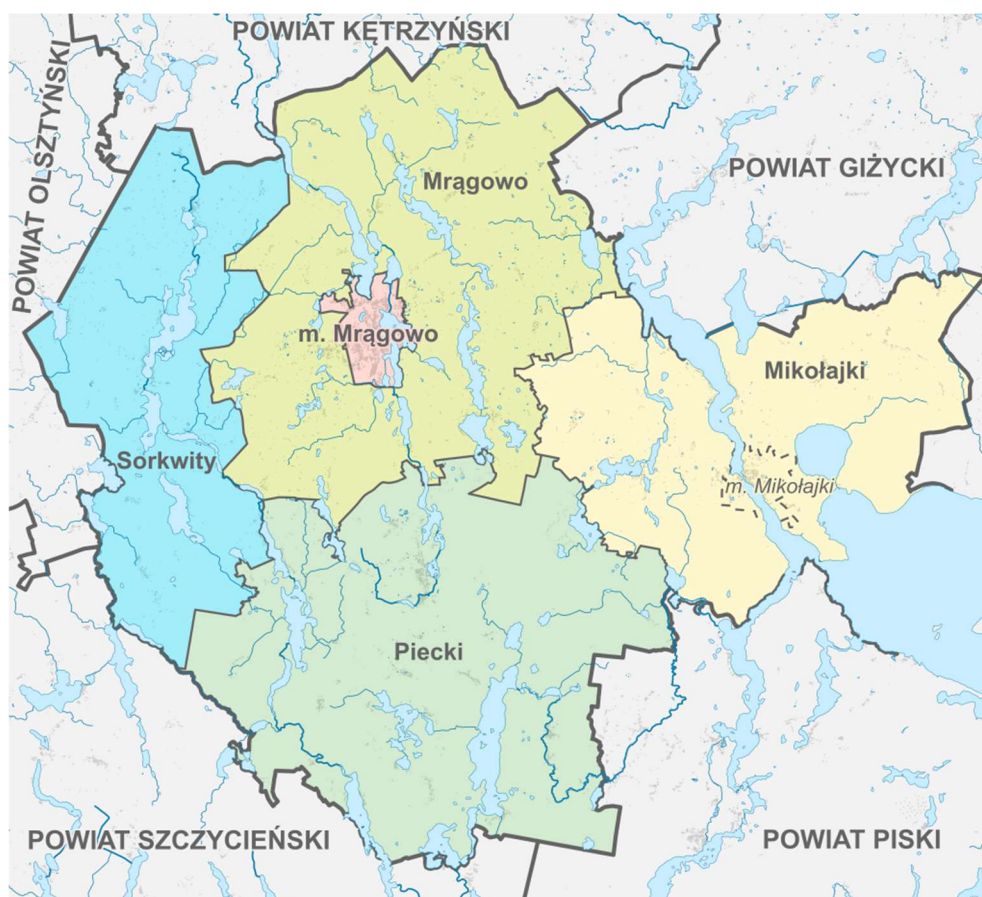
Gmina graniczy z następującymi gminami: gminą miejską Mrągowo, gminą Kętrzyn, gminą Ryn, gminą Mikołajki, gminą Piecki, gminą Sorkwity i gminą Reszel.

Rysunek 1. GMINA MRĄGOWO NA TLE WOJEWÓDZTWA I POWIATU

Województwo warmińsko-mazurskie

Powiat mrągowski

Gmina Mrągowo należy do województwa warmińsko – mazurskiego. Siedzibą władz administracyjnych jest miasto Mrągowo położone w odległości około 60 km od centrum Olsztyna.

Pod względem fizjograficznym gmina Mrągowo leży na styku makroregionów Pojezierza Mazurskiego i Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Ukształtowanie powierzchni gminy jest typowe dla obszarów polodowcowych, a cechą charakterystyczną krajobrazu jest występowanie dużej ilości naturalnych zbiorników wodnych. Drugim obok jezior, charakterystycznym elementem krajobrazu gminy są rozległe kompleksy leśne. Na terenie gminy zajmują one łącznie ok. 22% jej powierzchni.

Jedną z najbardziej charakterystycznych cech obszaru gminy, obok jezior i lasów, jest znaczne zróżnicowanie wysokościowe terenu, dochodzące do 30-40 m (w części północnej gminy – rejon Kiersztanowo, oraz w części południowej na południowy-wschód od miejscowości Krzywe). Zwłaszcza wysokie brzegi jezior (np. Kiersztanowskie, Wierzbowskie czy Sałęt), opadające stromo do tafli wody, stanowiąc wspaniałe strefy krajobrazowe.

Wody z terenu Gminy Mrągowo spływają ku północy do rzeki Łyny, przede wszystkim poprzez naturalne ciek, związane z dwoma systemami jezior tj. Wągiel – Wierzbowskie - Czos-Juno – Kiersztanowskie oraz Probarskie –Juksty – Sałęt - Rydwągi.

Położenie gminy w górnej części dorzecza sprawia, iż zarówno cieki, jak i naturalne zbiorniki wodne (jeziora), nie są narażone na dopływ zanieczyszczeń z terenów zewnętrznych.

Pod względem klimatycznym obszar gminy należy do strefy pojeziernej.

Średnioroczna temperatura powietrza wynosi tu ok. 6,5 °C, natomiast średnia temperatura powietrza miesięcy letnich waha się od 15,5 °C (czerwiec) do 17,4 °C w lipcu i 16,3 °C w sierpniu. Temperatury te są o ok. 1-2 stopnie niższe, niż w Polsce Centralnej i o ok. 3-4 stopnie niższe niż w Polsce Zachodniej. Obszar całych Mazur to strefa ścierania się mas powietrza atlantyckiego i kontynentalnego. Stąd też, w zależności od dominacji jednej z nich pojawiają się tu bądź mroźne i słoneczne, bądź ciepłe i deszczowe zimy lub gorące i suche lata na przemian z chłodnymi i wilgotnymi.

Duża ilość otwartych zbiorników wodnych, a także terenów podmokłych sprawia, iż poszczególne pory roku wkraczają na obszar gminy w innych terminach, niż w pozostałych regionach kraju. Wiosna zaczyna się tu o ok. 10-14 dni później (w połowie kwietnia) i jest stosunkowo chłodna, a przygruntowe przymrozki mogą pojawiać się nawet w końcu maja. Jesień natomiast jest przeważnie długa i ciepła, dzięki zbiornikom wodnym, oddającym nagromadzone w czasie lata ciepło otoczeniu. Najwięcej dni słonecznych przypada na maj i czerwiec oraz wrzesień, natomiast najmniej na listopad i grudzień. W ciągu całego roku jest tu ok. 110 dni z pełnym zachmurzeniem i ok. 160 dni z zachmurzeniem częściowym.

Roczna suma opadów wynosi tu 550 mm, a ich maksimum przypada na czerwiec i lipiec (odpowiednio 75 i 95 mm), natomiast minimum na styczeń i marzec (30 i 40 mm). Wiatry, często o dużej prędkości, wieją najczęściej z kierunków północno i południowo-zachodnich, a ich największe nasilenie przypada na miesiące jesienne (listopad - grudzień) i wczesnowiosenne (marzec - kwiecień).

Struktura ludnościowa, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk populacyjnych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Mrągowo stale zamieszkiwało - na dzień 31 grudnia 2024 r. – 7830 mieszkańców. Dodatkowo, zameldowane czasowo na dzień 31.12.2024 r. były 73 osoby, co daje razem 7903 mieszkańców zamieszkujących naszą gminę.

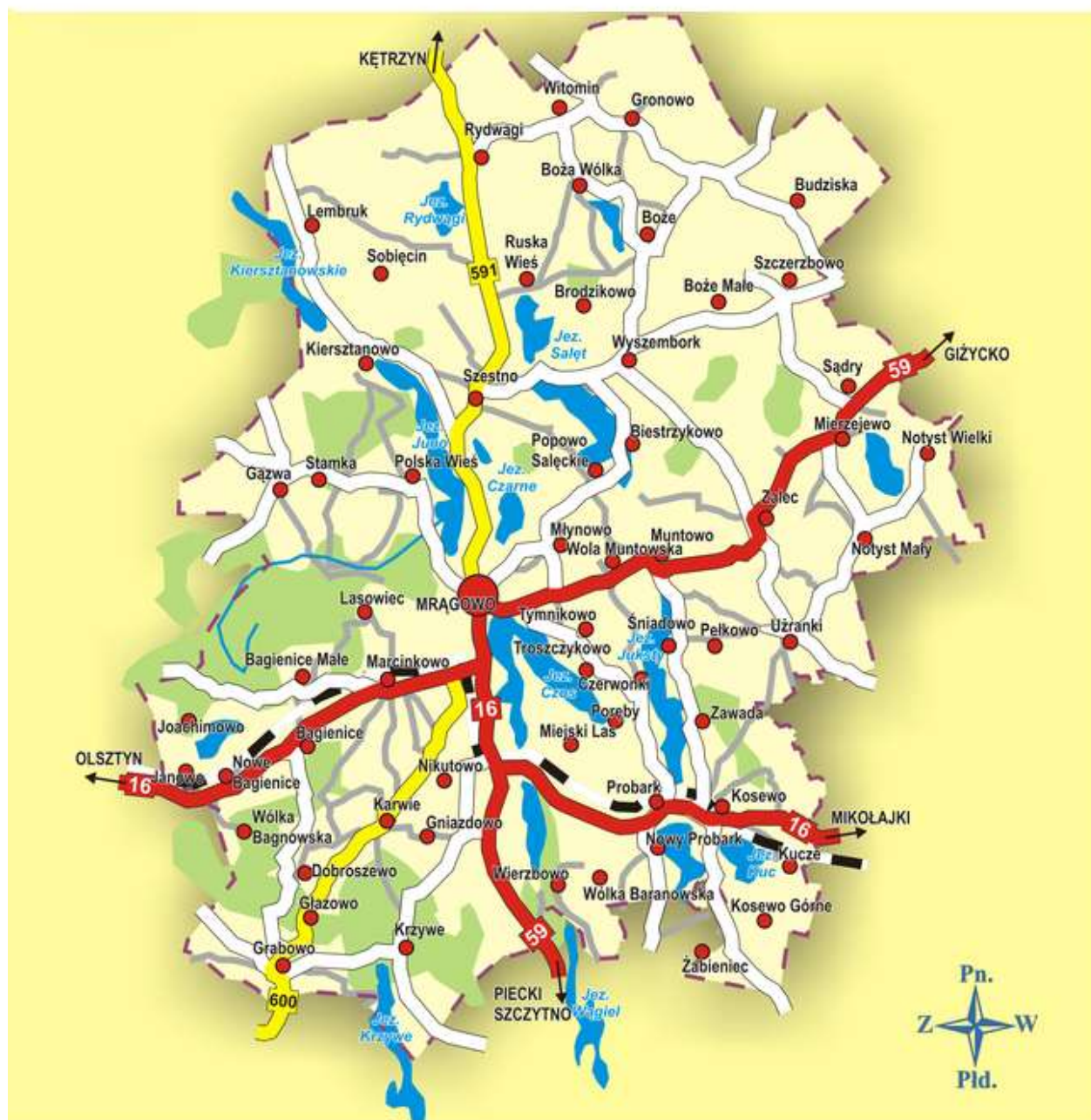
W strukturze mieszkańców naszej gminy dostrzegalna jest niewielka przewaga kobiet 3.999 (50,60%) nad mężczyznami 3.904 (49,40%), gdzie dla porównania przy ogólnej liczbie ludności w Polsce kobiety stanowią prawie 52%.

LICZBA MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU MRĄGOWSKIEGO W LATACH 2018 – 2024

Lp	Nazwa jednostki	2018	2019	2020	2021	2022	2023	tendencja	2024
1.	Gmina Mrągowo	7.961	7.902	7.918	7.838	7.852	7.815	↑	7.903
2.	Miasto Mrągowo	20.900	20.977	20.609	20.240	19.930	19.518	↓	19.282
3.	M. i G. Mikołajki	8.102	8.017	7.853	7.728	7.589	7.450	↓	7.372
4.	Gmina Piecki	7.625	7.576	7.519	7.393	7.337	7.413	↓	7.182
5.	Gmina Sorkwity	4.594	4.626	4.549	4.441	4.374	4.396	↓	4.287
6.	powiat mrągowski	49.182	49.098	48.448	47.640	47.082	46.592	↓	46.026

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Gmina jest podzielona na 64 miejscowości i 31 sołectw: Bagienice, Bagienice Małe, Boża Wólka, Boże, Budziska, Gązwa, Grabowo, Gronowo, Karwie, Kiersztanowo, Kosewo, Krzywe, Lembruk, Marcinkowo, Mierzejewo - Sądry, Młynowo, Muntowo, Nikutowo, Notyst Mały, Nowe Bagienice, Polska Wieś, Popowo Salęckie, Probark, Ruska Wieś, Rydwągi, Szczerzbowo, Szestno, Użranki, Wierzbowo, Wyszembork i Zalec.

Mapa Gminy Mrągowo

Punktem wyjścia do określenia zadań strategii jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie.

2.2 INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

Na terenie Gminy Mrągowo nie ma wystarczających zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia. Mieszkania w Gminie Mrągowo są stosunkowo dobrze wyposażone w instalacje – w tym przypadku gmina wypada lepiej na tle województwa (brano pod uwagę tylko dane dla terenów wiejskich).

Zasób mieszkaniowy Gminy Mrągowo na koniec grudnia 2022 roku wynosił 28 lokali mieszkalnych, w tym 14 lokali mieszkalnych znajdowało się w budynkach stanowiących w 100% własność Gminy i 14 lokali znajdowało się w budynkach stanowiących współwłasność Gminy Mrągowo i innych osób prywatnych.

Tabela nr 1

Budynki mieszkalne 100% gminne

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych	Powierzchnia w m ²
1	Grabowo 28	1	55,15
2	Grabowo 2	5	251,21
3	Notyst Mały 21	1	34,92
4	Szczerzbowo 4	3	168,78
5	Uźranki 5	1	61,12
6	Zalec 17	3	278,25
	RAZEM:	14	849,43

Tabela nr 2

Budynki we współwłasności

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych gminnych	Powierzchnia lokali gminnych w m ²
1	Boże 50	1	45
2	Gronowo 18	1	72,7

3	Marcinkowo 51	2	52,04
4	Ruska Wieś 8	1	36
5	Szestno 38	1	36,3
6	Szestno 39	2	82,48
7	Uźranki 31	3	93,54
8	Uźranki 28	2	63,97
9	Wyszembork 17	1	54,83
	RAZEM:	14	536,86

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Na koniec grudnia 2023 roku w Gminie Mrągowo było 27 lokali mieszkalnych, w tym 13 lokali znajdowało się w budynkach stanowiących własność wyłącznie Gminy Mrągowo i 14 lokali znajdowało w budynkach będących we współwłasności.

Tabela nr 3

Budynki mieszkalne 100% gminne

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych	Powierzchnia w m ²
1	Grabowo 28	1	55,15
2	Grabowo 2	5	251,21
3	Szczerzbowo 4	3	168,78
4	Uźranki 5	1	61,12
5	Zalec 17	3	278,25
	RAZEM:	13	814,51

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Tabela nr 4

Budynki we współwłasności

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych gminnych	Powierzchnia lokali gminnych w m ²
1	Boże 50	1	45
2	Gronowo 18	1	72,7

3	Marcinkowo 51	2	52,04
4	Ruska Wieś 8	1	36
5	Szestno 38	1	36,3
6	Szestno 39	2	82,48
7	Uźranki 31	3	93,54
8	Uźranki 28	2	63,97
9	Wyszembork 17	1	54,83
	RAZEM:	14	536,86

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Według stanu na 31.12.2024 r. mieszkaniowy zasób Gminy Mrągowo przedstawiał się następująco:

- a) budynki mieszkalne stanowiące własność Gminy Mrągowo w liczbie 3, w tym liczba lokali mieszkalnych – 11 o łącznej powierzchni użytkowej 698,24 m²

Tabela nr 5

Budynki mieszkalne 100% gminne

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych	Powierzchnia w m ²
1	Grabowo 2	5	251,21
2	Szczerzbowo 4	3	168,78
3	Zalec 17	3	278,25
	RAZEM:	11	698,24

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

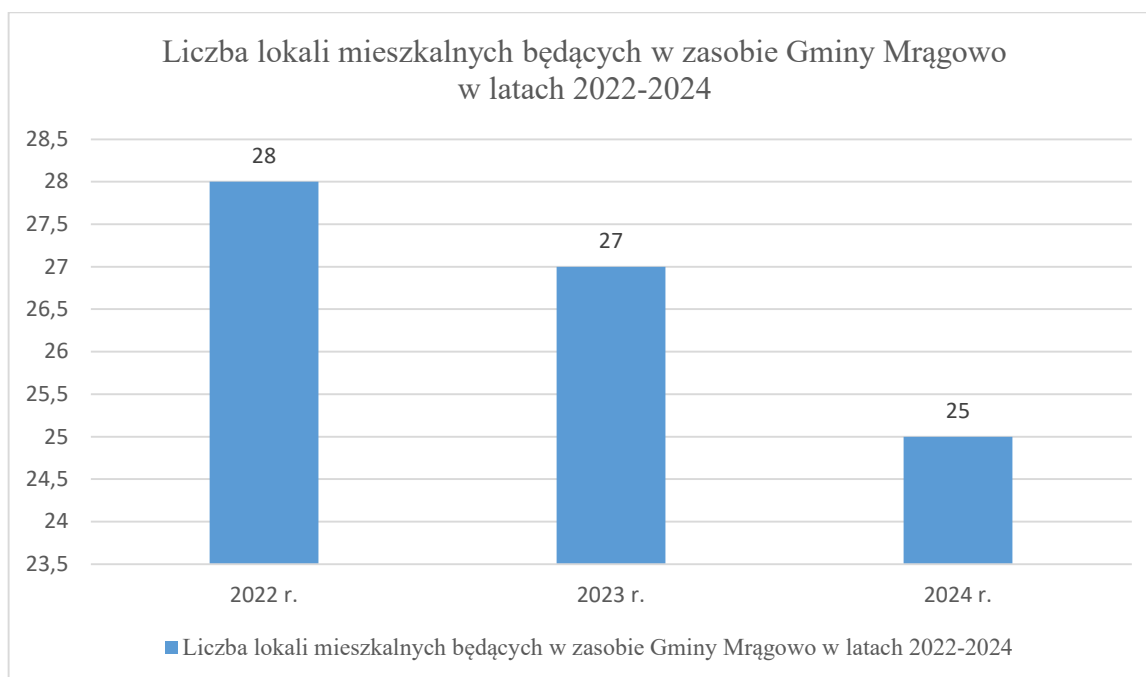
- b) budynki stanowiące współwłasność Gminy i osób prywatnych w liczbie 9, w tym liczba lokali mieszkalnych gminnych – 14 o łącznej powierzchni użytkowej 536,86 m²

Tabela nr 6

Budynki mieszkalne we wspólnotach

L.p.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych gminnych	Powierzchnia lokali gminnych w m ²
1	Boże 50	1	45
2	Gronowo 18	1	72,7
3	Marcinkowo 51	2	52,04
4	Ruska Wieś 8	1	36
5	Szestno 38	1	36,3
6	Szestno 39	2	82,48
7	Uźranki 31	3	93,54
8	Uźranki 28	2	63,97
9	Wyszembork 17	1	54,83
	RAZEM:	14	536,86

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

W latach 2022 - 2024 widoczny jest spadek liczby lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Mrągowo. Lokale mieszkalne zostały sprzedane na rzecz najemców, którzy skorzystali z prawa pierwokupu zgodnie z obowiązującą *Uchwałą Nr XIII/134/11 Rady Gminy Mrągowo z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad zbywania lokali mieszkalnych*

oraz budynków gospodarczych w budynkach stanowiących własność komunalną Gminy Mrągowo.

Gmina Mrągowo w przyszłych latach prognozuje sprzedać na rzecz najemców lokale komunalne znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych. W ten sposób Gmina odejdzie od obowiązku ponoszenia kosztów zarządu i funduszu remontowego do wspólnoty. Stan techniczny zasobu mieszkaniowego w latach 2022 - 2024 przedstawiał się następująco:

Tabela nr 7

Stan techniczny zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach

Adres budynku	Wyposażenie	Stan techniczny budynku		
		2022	2023	2024
Boże 50	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	zły	zły	sprzedane
Grabowo 2	łazienka, wc sieć energetyczna, c.o.	dobry	dobry	dobry
Grabowo 28	łazienka, wc sieć energetyczna, koza	zły	zły	sprzedane
Gronowo 18	łazienka, wc sieć energetyczna, c.o.	średni	średni	średni
Marcinkowo 51	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	dobry	dobry	dobry
Notyst Mały 21	brak łazienki, wc brak sieci energetycznej	zły	sprzedane	sprzedane

	piecokuchnia			
Ruska Wieś 8	łazienka, wc sieć energetyczna, c.o.	średni	średni	średni
Szczerzbowo 4	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	średni	średni	średni
Szestno 38	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	dobry	dobry	dobry
Szestno 39	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	dobry	dobry	dobry
Uźranki 5	łazienka, wc, sieć energetyczna, c.o.	średni	średni	sprzedane
Uźranki 28	łazienka, wc sieć energetyczna, c.o.	średni	średni	średni
Uźranki 31	łazienka, wc, sieć energetyczna, piecokuchnia	średni	średni	średni
Wyszembork 17	łazienka, wc, sieć energetyczna, piecokuchnia	średni	średni	średni
Zalec 17	łazienka, wc,	dobry	dobry	dobry

	sieć energetyczna, c.o.			
--	----------------------------	--	--	--

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

Stan techniczny zasobu mieszkaniowego wynika z wieku budynków, przeprowadzonych w przeszłości remontów oraz stanu ich utrzymania przez najemców lokali.

W latach 2022 - 2024 Gmina realizowała plan remontów i modernizacji budynków w zależności od stopnia pilności ich wykonania ustalonego w oparciu o przeprowadzane przeglądy oraz możliwości finansowe Gminy.

Wolne lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy wynajmowane były członkom wspólnoty samorządowej gminy Mrągowo, którzy mieli niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe oraz niski dochód.

Zasady wynajmowania oraz wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniającą oddanie w najem lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony i najem socjalny lokalu określała *Uchwała nr XXIV/180/20 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Mrągowo.*

Wnioski o przyznanie mieszkania z zasobu komunalnego przedstawione były do zaopiniowania Społecznej Komisji Mieszkaniowej działającej przy Wójcie Gminy.

Społeczna Komisja Mieszkaniowa dokonała ustalenia projektu list osób oczekujących na lokale mieszkalne. W badanym okresie liczbę osób oczekujących na mieszkania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8

Liczba osób oczekujących na mieszkania

2022 rok	2023 rok	2024 rok
20	18	21

Źródło: Urząd Gminy Mrągowo

W latach 2022 - 2024 Gmina przyznała wolne lokale mieszkalne dla trzech rodzin z listy oczekujących. Średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego wykazany przez rodziny nie

przekroczył kwoty 75% najniższej emerytury na osobę, dlatego z rodzinami zawarte zostały umowy najmu socjalnego lokalu.

Gmina Mrągowo w ramach perspektywy rozwoju budownictwa mieszkaniowego przewiduje adaptację niewykorzystanych pomieszczeń na mieszkania przy użyciu wsparcia zewnętrznego.

W myśl artykułu 17 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz. U. z 2025 roku, poz. 1214) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Uchwałą Nr XX/165/16 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 maja 2016 roku na terenie Gminy Mrągowo zostało utworzone mieszkanie chronione w miejscowości Zalec 25/2 oraz określone zostały szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ww. mieszkaniu, Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, opublikowana 24 sierpnia 2023 r. rozszerza katalog uprawnionych do prowadzenia mieszkań i wprowadza nowe nazewnictwo zamiast obecnie powszechnie używanej nazwy mieszkania chronione zastąpiona została nazwą „mieszkania treningowe”.

28 lutego 2024 roku Uchwałą Nr LXVI/618/24 Rady Gminy Mrągowo mieszkanie chronione zostało przekształcone w mieszkanie treningowe. Uchwałą Nr LXXVI/619/24 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25.02.2024 r. ustalono szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym.

Mieszkania treningowe są alternatywnym rozwiązaniem problemu zapewnienia opieki osobom niepełnosprawnym, formą środowiskowej pomocy, głównie dla rodzin nie będących w stanie zapewnić dzieciom potrzeb socjalnych, ani też z różnych przyczyn nie mogących pełnić roli opiekuńczej i wspierającej. Osobom niepełnosprawnym mieszkania dają szansę na niezależne, samodzielne na miarę ich możliwości życie i nabywanie umiejętności społecznych. Aby mieszkania pełniły swoją rolę mieszkańcom udziela się wsparcia w sprawach związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego i przygotowaniem do pełnienia ról społecznych, co czynią pracownicy socjalni i asystenci rodziny.

Mieszkanie treningowe, daje możliwość na samodzielne, autonomiczne życie zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami.

Mieszkania treningowe zapewniają opiekę ale i większą samodzielność osobom w nich zamieszkującym. Gwarantują pomoc w razie potrzeby, zapewniają poczucie bezpieczeństwa, a jednocześnie dają poczucie samodzielności i intymności ich mieszkańcom. Mieszkania takie są alternatywą dla domów pomocy społecznej. Są tańsze w utrzymaniu dla samorządów niż miejsce w domu pomocy społecznej.

W ostatnich latach, na terenie Gminy Mrągowo można było zaobserwować wzrost migracji zarobkowej mieszkańców. Wyjeżdżają już nie tylko osoby młode, absolwenci szkół, czy osoby bezrobotne, ale również całe rodziny, które dotychczas prowadziły średnio prosperujące gospodarstwa domowe. Migracja zarobkowa całych rodzin, a przynajmniej dwóch pokoleń z rodziny, (tj. rodzice i ich dzieci) powodują sytuację, w której osoby starsze w wieku poprodukcyjnym pozostają bez opieki. Warto nadmienić, że grupą osób uprawnionych do skorzystania ze wsparcia w pomocy umieszczenia w mieszkaniu treningowym są osoby opuszczające zakłady karne, a tych na terenie Gminy Mrągowo jest średnio 4- 5 rocznie.

W 2024 roku w mieszkaniu treningowym nie było mieszkańców.

2.3 DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MRĄGOWO

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian.

Diagnoza społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Głównymi celami diagnozy społecznej jest:

- identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,

- analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Wiedza, której dostarcza diagnoza, pozwala w sposób adekwatny do realiów zaplanować i zrealizować działania służące członkom społeczności lokalnej, a także optymalnie i efektywnie wykorzystać do tego posiadane zasoby finansowe, instytucjonalne, ludzkie.

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych Gminy Mrągowo. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz otrzymanych raportów i pozyskanych danych o sytuacji demograficznej i społecznej Gminy.

2.3.1 POMOC SPOŁECZNA.

**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Mrągowie**

Telefon: +48 741 33 07 e-mail: sekretariat@gops.mragowo.pl

Pomaganie innym nadaje sens naszej pracy

Obecny model pomocy społecznej ukształtowała ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według ustawy – pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także

przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym osób i rodzin.

Pomoc społeczna w miarę możliwości doprowadza do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W Gminie Mrągowo podstawową jednostką odpowiedzialną za realizację polityki społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Mrągowie. Jest to samorządowa jednostka gminna, odpowiedzialna za diagnozę sytuacji społecznej w Gminie, rozpoznawanie i rozwiązywanie zastanych i pojawiających się okresowo problemów społecznych, wsparcie osób wykluczonych społecznie, grup defaworyzowanych i marginalizowanych pod kątem społecznym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Do obowiązków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie należy:

1. Prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, praca socjalna;
2. Bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki w domu poprzez specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi);
3. Zadania własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym;
6. Realizacja zadań wynikających z ustaw o dodatkach mieszkaniowych;
7. Współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
8. Aktywizowanie środowiska lokalnego.

Ważnym zadaniem jest również praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Są to zadania trudne i złożone. Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób i rodzin, lecz także włączenia się w realizację takiego modelu pomocy środowiskowej, który polega na mobilizowaniu osób i rodzin do aktywnego radzenia sobie z problemami przy wykorzystaniu lokalnego potencjału. Pomoc środowiskowa zakłada współdziałanie służb socjalnych z wieloma podmiotami, m. in. policją, sądem, placówkami służby zdrowia, szkołami, urzędami, organizacjami pozarządowymi itp. Osoby wspierane to przede wszystkim osoby o niskich dochodach, bezrobotni, niepełnosprawni, przewlekle chorzy, osoby niezaradne życiowo, bezradne w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, osoby samotne, uzależnione, jak również osoby opuszczające zakłady karne. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania spoza zakresu pomocy społecznej – prowadzi wypłatę dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzi również postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny oraz zadania związane z realizacją ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Do głównych zadań pracownika socjalnego należy:

- rozpoznawanie potrzeb w przydzielonym rejonie działania,
- prowadzenie pracy socjalnej jako priorytetowego zadania fachowo pomagającego, czyli podejmowanie działań mających na celu częściowe lub całkowite usamodzielnianie klientów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2023 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 300 rodzinom, które liczą łącznie 630 osób. W 2024 roku wsparciem objęto 281 rodzin liczących łącznie 610 osób.

Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka.

Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco dokonują analizy potrzeb w celu włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych.

Mieszkańcy gminy wymagają nie tylko wsparcia finansowego, ale w tej trudnej sytuacji również psychologicznego, poradnictwa prawnego, czy też zwykłej rozmowy.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY i WSPARCIA				
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY i WSPARCIA				
Liczba osób	1	1050	1 380	1 360
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	422	394	330
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	273	234	203
Wiek 0-17	4	153	137	114
Wiek produkcyjny *	5	227	207	168
Wiek poprodukcyjny **	6	42	50	48
Liczba rodzin	7	278	275	232
Liczba osób w rodzinach	8	636	589	513
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	195	175	150
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	124	100	86
Wiek 0-17	11	61	57	50
Wiek 18-59	12	112	98	84
Wiek 60 lat i więcej	13	22	20	16

*wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

**wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie - ocena zasobów pomocy społecznej 2022 - 2024.

Analizując powyższe dane należy zauważyć, że liczba rodzin objętych pomocą społeczną od 2022 r. wykazuje tendencję malejącą, co może świadczyć o stopniowej poprawie warunków życia, a także ma związek ze zmianą przepisów w zakresie pomocy społecznej. Właśnie ustawa o pomocy społecznej z 2004 r. zwróciła większą uwagę na pomoc w formie pracy socjalnej czy kontraktu socjalnego.

Grupa rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana w zakresie struktury wiekowej świadczeniobiorców, liczebności gospodarstw domowych, a także problemów występujących w rodzinach określanych mianem dysfunkcji.

Rodzaj, forma i rozmiary świadczeń pomocy społecznej powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, ale powinny też odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach organu świadczącego pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych. Trudna sytuacja życiowa to w szczególności zaistnienie przynajmniej jednego z następujących problemów czy dysfunkcji:

- ubóstwo – rozumiane jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Jest to pojęcie o charakterze bardzo względnym, bowiem co dla jednych jest ubóstwem, dla drugih może uchodzić za dostatek. Ustawa precyzuje to pojęcie poprzez określenie, w art. 8 tzw. kryterium dochodowego. Wyróżnia przy tym trzy jego rodzaje: kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, kryterium dochodowe rodziny;
- sieroctwo – to stan, w którym dziecko pozbawione jest rodziców, przy czym, gdy oboje rodzice nie żyją – dziecko jest sierotą, gdy jedno- pólsierotą;
- bezdomność – osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i nie zameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania;

- bezrobotny – oznacza to osobę, o której mowa w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia art. 1 ust. 3 pkt 1 lub pkt 2 lit. a–l, n oraz p, lub osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3, 5 lub 6, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej oraz spełniającą pozostałe warunki zgodnie z wyżej wymienioną ustawą, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy;
- niepełnosprawność – kwestie niepełnosprawności reguluje ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych zgodnie, z którą osoba niepełnosprawna to taka osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego lub lekkiego) albo o całkowitej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia;
- długotrwała lub ciężka choroba – chorobę należy definiować jako stan, który aktualnie albo potencjonalnie przeszkadza w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka;
- przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi – zakaz handlu ludźmi wynika z wielu konwencji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest sygnatariuszem;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – oznacza objęcie pomocą społeczną kobiet w ciąży i rodzin wychowujących dzieci. Rodzina wielodzietna to rodzina, w której skład wchodzi troje i więcej dzieci;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych – rodzina niepełna to rodzina pozbawiona ojca lub matki, często w tych rodzinach występuje bezradność

w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co powoduje konieczność udzielania pomocy;

- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – osoby skazane na karę pozbawienia wolności mogą mieć trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, spowodowane to może być zerwaniem więzi społecznych i rodzinnych, zaniku umiejętności życia w społeczności lokalnej;
- alkoholizm lub narkomania – alkoholizm to okresowe spożywanie alkoholu wynikające z chęci doznania jego działania psychicznego, a także w celu uniknięcia nieprzyjemnego uczucia związanego z zaprzestaniem jego spożywania, natomiast narkomania jest stanem zatrucia okresowego lub chronicznego spowodowanym powtarzającym się przyjmowaniem narkotyków w postaci naturalnej lub syntetycznej;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa – mianem zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej określa się zdarzenie niezależne od woli człowieka. Natomiast sytuacja kryzysowa rozumiana jest jako sytuacja, w której istnieje zagrożenie naruszenia określonych dóbr osobistych, materialnych, zdrowia i życia ludzi, z której to sytuacji trudne jest znalezienie rozwiązania przy użyciu normalnych środków;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – klęska żywiołowa to zdarzenie losowe, zagrażające bezpieczeństwu życia lub mienia większej liczby osób (np. pożar, powódź), klęska ekologiczna to trwałe uszkodzenie lub zniszczenie dużego obszaru środowiska przyrodniczego, wpływające negatywnie na zdrowie bądź życie ludzi.

Powyższe dysfunkcje i kryteria decydują o strukturze osób korzystających z pomocy społecznej, wskazując jednocześnie grupy, które wymagają różnego rodzaju wsparcia i pomocy. Czynnikiem, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te, wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny. Populacja rodzin,

korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, także obszarów problemowych, określanych mianem dysfunkcji rodziny.

DANE O OSOBACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA				
WYSZCZEGÓLNIENIE		ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024
	ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
	ZASIŁEK STAŁY			
Liczba osób	1	58	59	50
Kwota świadczeń w złotych	2	360 820	374 492	465 585
	W tym: (wiersze 3-6)			
	ZASIŁEK STAŁY DLA OSÓB SAMOTNIE GOSPODARUJĄCYCH			
Liczba osób	3	53	54	47
Kwota świadczeń w złotych	4	336 140	357 430	446 312
	ZASIŁEK STAŁY DLA OSOBY W RODZINIE			
Liczba osób	5	5	5	3
Kwota świadczeń w złotych	6	24 680,00	17 062	19 273
	ZASIŁEK OKRESOWY			
Liczba osób	7	167	130	82
Kwota świadczeń w złotych	8	360 636	300 126	217 739
	W tym: (wiersze 9-16)			
	ZASIŁEK OKRESOWY Z TYTUŁU BEZROBOCIA			
Liczba osób	9	104	92	56
Kwota świadczeń w złotych	10	220 163	206 911	152 866
	ZASIŁEK OKRESOWY Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ CHOROBY			

Liczba osób	11	24	15	7
Kwota świadczeń w złotych	12	25 472	18 696	9 029
	ZASIŁEK OKRESOWY Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			
Liczba osób	13	32	21	12
Kwota świadczeń w złotych	14	26 154	28 707	25 817
	ZASIŁEK OKRESOWY Z TYTUŁU MOŻLIWOŚCI UTRZYMANIA LUB NABYCIA UPRAWNIEN DO ŚWIADCZEŃ Z INNYCH SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO			
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
	ZASIŁEK OKRESOWY KONTYNUOWANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU NA PODSTAWIE ART. 38 UST. 4A I 4B			
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
	ZASIŁEK CELOWY			
Liczba osób	19	210	208	180
Kwota świadczeń w złotych	20	320 013	324 668	319 610
	W tym: (wiersze 21 - 22)			
	ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"			
Liczba osób	21	199	194	165
Kwota świadczeń w złotych	22	264 827	269 471	281 239

	ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU NA PODSTAWIE ART. 39A UST. 1 I 2			
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
	ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
	POSIŁEK OGÓŁEM			
Liczba osób	25	165	143	123
Kwota świadczeń w złotych	26	145 173	170 529	137 998
	W tym: (z wierszy 25 - 26)			
	DLA DZIECI (Z WYŁĄCZENIEM POSIŁKÓW PRZYZNANYCH DORAŹNIE DZIECIOM I MŁODZIEŻY)			
Liczba osób	27	159	138	118
Kwota świadczeń w złotych	28	133 802	163 459	128 016
	W tym (z wierszy 25-26):			
	POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"			
Liczba osób	29	165	143	119
Kwota świadczeń w złotych	30	140 419	167 311	135 822
	W tym (z wierszy 29-30):			
	DLA DZIECI			
Liczba osób	31	161	138	119

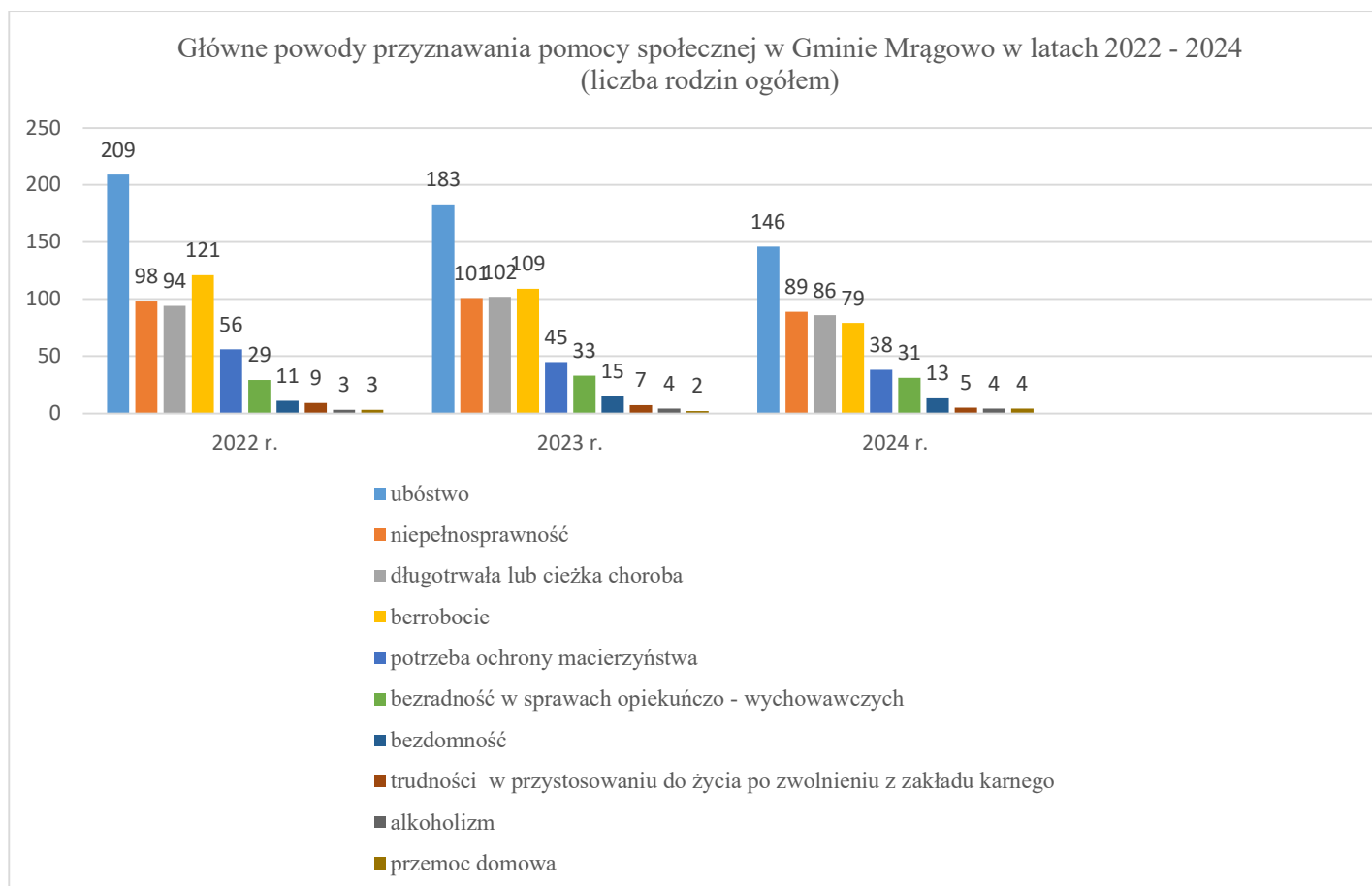
Kwota świadczeń w złotych	32	133 802	163 459	125 840
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	7	9	8
Kwota świadczeń w złotych	34	41 291	57 746	58 257
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	1	0	1
Kwota świadczeń w złotych	38	3 494	0	1 560
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	20	20	20
Kwota świadczeń w złotych	40	621 744	790 751	905 332
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	16	21	15
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	61 642	83 224	103 300

Źródło: Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie - ocena zasobów pomocy społecznej 2022 - 2024.

Dane wskazane w powyższej tabeli obrazują iż liczba osób a także liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Mrągowo rokrocznie maleje. Świadczy to o skuteczności działań podejmowanych przez instytucje odpowiedzialne za kreowanie polityki społecznej i ograniczanie zjawisk niepożądanych bądź niebezpiecznych.

POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA	LICZBA RODZIN OGÓŁEM		
	2022	2023	2024
UBÓSTWO	209	183	146
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	98	101	89
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	94	102	86
BEZROBOCIE	121	109	79
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	56	45	38
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	42	33	34
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I	29	33	31
BEZDOMNOŚĆ	11	15	13
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	9	7	5
ALKOHOLIZM	3	4	4
PRZEMOC DOMOWA	3	2	4

Źródło: Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie - ocena zasobów pomocy społecznej 2022 - 2024.

Źródło: Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie - ocena zasobów pomocy społecznej 2022 - 2024.

Zgodnie z powyższym wykresem w latach 2022 – 2024 – czyli w analizowanym okresie - liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu ubóstwa jako głównego powodu udzielania pomocy, systematycznie spadała. Spadek rodzin korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa wyniósł 63 co stanowi 30,14 % . ↓

Przyznawanie świadczeń z powodu ubóstwa jest działaniem niezbędnym, aby poprawić sytuację materialną osób, które w największym stopniu tego rodzaju pomocy potrzebują. Brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych stanowi poważną przeszkodę w życiu społecznym i aktywnym funkcjonowaniu mieszkańców Gminy na rynku pracy, bądź poszukiwaniu zatrudnienia. Udzielanie takich świadczeń, aby w najlepszym aspekcie spełniały swoje zadanie, muszą być równocześnie powiązane z wieloma innymi działaniami wspierającymi, jak na przykład włączenie społeczne, aktywne poszukiwanie pracy oraz promocja idei samozatrudnienia i zintegrowanej współpracy.

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

DODATEK GAZOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, o zwrot podatku VAT za gaz mogły się ubiegać te gospodarstwa domowe, które używają gazu do celów grzewczych. Oznacza to, że gaz musi być wykorzystywany do ogrzewania domu lub mieszkania. Refundacji podlega VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy.

Zwrot VAT przysługiwał tym gospodarstwom domowym, których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2 100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Główne źródło ogrzewania musiało być wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków do dnia wejścia w życie ustawy, albo po tym dniu - w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB. Wnioski o wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe były przyjmowane w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r.

W roku 2024 z refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe na terenie Gminy Mrągowo skorzystało **6** gospodarstw domowych. Kwota wypłaconych dodatków wynosiła: **2 920,02 zł.**

DODATEK OSŁONOWY

Ustawa z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustawy w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych, ciepła oraz niektórych innych ustaw dokonała nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Dodatek osłonowy przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2.100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Dodatek przysługiwał w wysokości 50% dodatku osłonowego z 2022 r. powiększonego o kwotę waloryzacji wskaźnikiem 14,4 %, tj.

Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego były przyjmowane w terminie od 01 stycznia 2024 roku do 30 kwietnia 2024 roku.

W roku 2024 z dodatku osłonowego na terenie Gminy Mrągowo skorzystało **444** gospodarstw domowych. Kwota wypłaconych dodatków wynosiła: **168 496,88 zł.**

BON ENERGETYCZNY

Zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego został wprowadzony bon energetyczny, który był jednorazowym dofinansowaniem dla gospodarstw. Służył on wsparciu obywateli w opłaceniu rachunków za energię elektryczną. Bon energetyczny przysługiwał w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2 500,00 zł oraz w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego dochodu na osobę nie przekraczała kwoty 1 700,00 zł.

Bon energetyczny wynosił:

- 1) 300 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 400 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 500 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 600 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W przypadku gdy główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i jest wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496), do dnia 1 kwietnia 2024 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy, bon energetyczny wynosił:

- 1) 600 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 800 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 1000 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1200 zł dla gospodarstwa domowego wieloosobowego składającego się z co najmniej 6.

Wnioski o wypłatę bonu energetycznego były przyjmowane w terminie od 1 sierpnia 2024r. do 30 września 2024 r. W roku 2024 z bonu energetycznego na terenie Gminy Mrągowo skorzystało **458** gospodarstw domowych. Kwota wypłaconych bonów wynosiła: **185 210,83 zł**.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci. Świadczenia te są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W **2023r.** zasiłki rodzinne z dodatkami wypłacono dla **103 rodzin** na kwotę **511 260,70 zł.**

W **2023** roku zasiłki pielęgnacyjne wypłacono **256 osób** na kwotę **574 134,00 zł.**

Świadczenia pielęgnacyjne wypłacono **75 osobom** na kwotę **2 693 009,00 zł.**

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono **20 osobom** na kwotę **20 000,00 zł.**

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka wypłacono **12 osobom** na kwotę **12 000,00 zł.**

Świadczenie rodzicielskie wypłacono **19 osobom** na kwotę **92 317,00 zł.**

W **2024r.** zasiłki rodzinne z dodatkami wypłacono dla **161 rodzin** na **290 dzieci** na **338 293,00 zł.**

Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono dla **268 osób** na kwotę **578 883,00 zł.**

Świadczenia pielęgnacyjne wypłacono **75 osobom** na kwotę **2 693 009,00 zł.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie był wypłacany w 2024r

Zasiłek dla opiekuna nie był wypłacany w 2024r .

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono **10 osobom** na kwotę **10 000,00 zł.**

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka wypłacono **4 osobom** na kwotę **4 000 zł.**

Świadczenie rodzicielskie wypłacono **10 osobom** na kwotę **82 570,00 zł.**

DODATEK MIESZKANIOWY

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami.

W **2023 roku 49** gospodarstw domowych gminy Mrągowo otrzymało dodatki mieszkaniowe w łącznej kwocie **174 507,00 zł.** W **roku 2024** liczba rodzin korzystających z tej formy świadczeń wynosiła **50**, kwota świadczeń w **2024** roku wyniosła **170 569,00 zł.**

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie realizuje zadania dotyczące przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzi działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego otrzymują osoby uprawnione, które mają zasądzone alimenty od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna do ukończenia 18 roku życia albo w przypadku, gdy osoba uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, lub w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości zasądzonych alimentów ale nie więcej niż 1 000 zł. i uzależnione jest od dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, który nie przekracza kwoty 1209,00 zł.

W roku **2023** ze świadczeń funduszu alimentacyjnego korzystało **19** rodzin. Świadczenia wypłacane były dla **27 osób** uprawnionych. Łącznie wypłacono kwotę **135 738,00zł.** W **2024** roku ze świadczeń funduszu alimentacyjnego korzystało **17** rodzin. Świadczenia wypłacono dla **26** osób uprawnionych. Łącznie w 2024 roku wypłacono **133 900,00zł.**

Według powyższych danych można stwierdzić, że liczba osób a także liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej i świadczeń w gminie Mrągowo rokrocznie maleje.

REALIZACJA PROGRAMU OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu Gminy Mrągowo jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności, kosmetyków, odzieży, obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice otrzymują karty bezterminowo, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Realizacja programu jest zadaniem zleconym z zakresu administracji

rządowej finansowanej z budżetu państwa. W 2024 roku wydano 74 kart tradycyjnych i elektronicznych dla rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy.

Analizując wyżej przedstawione dane dot. innych form udzielanej pomocy i świadczeń również można zauważyć tendencje spadkowe, co świadczy o coraz mniejszym zainteresowaniu powyższymi formami pomocy ze strony osób wspieranych.

2.3.2 OPIEKA NAD DZIECKIEM

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, których główny cel jakim jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo. Jednym z głównych celów jest budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych. Powyższe zadania są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny oraz prawa dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia każdego człowieka, a przede wszystkim dziecka. Ze względu na rolę jaką pełni w przekazywaniu norm i wartości własnemu

potomstwu, funkcje jakie spełnia oraz swą działalność na rzecz swoich członków stawia ją na najwyższej pozycji w systemie społecznym.

Głębokie przemiany społeczno – ekonomiczne dokonane w ostatnich latach nasiliły powstanie wielu patologicznych zjawisk w społeczeństwie, a przede wszystkim w rodzinie, które dotyczą dzieci i młodzież, odznaczając na ich życiu swoje piętno.

Bardzo częstym zjawiskiem występującym w dzisiejszych czasach jest dysfunkcjonalność rodziny, przejawiająca się niedostatecznym wypełnianiem swoich funkcji, nie wywiązywaniem się z obowiązków względem swoich dzieci i innych członków, nieumiejętnością pomyślnego rozwiązywania własnych problemów i sytuacji kryzysowych.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się na życiu dziecka, prowadząc do zaburzeń w rozwoju fizycznym, intelektualnym, moralnym i osobowościowym, prowadząc do nasilającego się zjawiska demoralizacji, a w następstwie do przestępczości dzieci i młodzieży.

Polityka społeczna państwa wskazuje na potrzebę systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mieszczących się w formule zintegrowanych i interdyscyplinarnych działań.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy, koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Istotne znaczenie ma także praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym. Praca ta powinna być prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców.

Niedostatek środków finansowych w rodzinach wychowujących dzieci powoduje deficyty w wypełnianiu funkcji edukacyjnej i socjalizacyjnej, co szczególnie dotyka najmłodszych i najsłabszych członków społeczności lokalnej, prowadząc do powstawania niepożądanych wzorców zachowań, utrwalanych w warunkach niesprzyjających prawidłowemu rozwojowi.

Na ryzyko trudności życiowych narażone są przede wszystkim **rodziny niepełne**. W większości przypadków są to samotne matki wychowujące dzieci w różnym wieku.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w 2023 i 2024 roku:

Liczba dzieci w rodzinie w 2023 roku	Liczba rodzin niepełnych	Liczba osób w rodzinie
1 dziecko	15	41
2 dzieci	7	23
3 dzieci	4	17
4 dzieci i więcej	1	7
Razem :	27	88

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Liczba dzieci w rodzinie w 2024 roku	Liczba rodzin niepełnych	Liczba osób w rodzinie
1 dziecko	13	28
2 dzieci	5	16
3 dzieci	2	8
4 dzieci i więcej	1	6
Razem :	21	58

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Według powyższych danych również można zauważyć tendencje spadkowe w liczbie rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej.

Ważną formą zabezpieczenia socjalnego dzieci było objęcie ich dożywianiem w ramach programu: „**Posilek w szkole i w domu**”. W roku **2023** z pomocy tej skorzystało **138 dzieci** na łączną kwotę **163 459,00 zł**. W roku **2024** z pomocy tej skorzystało **118 dzieci** na łączną kwotę **130 191,50 zł**.

W 2024 roku wszedł w życie trzyletni Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 uchwalony przez Radę Gminy Mrągowo w dniu 28.02.2024 roku. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy podmiotem realizującym zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie Gminy Mrągowo jest Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej w Mrągowie przy współpracy i udziale: placówek oświatowych, policji, sądu rejonowego, urzędu gminy, zespołu kuratorów sądowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, poradni psychologiczno-pedagogicznej, Powiatowego Urzędu Pracy, placówek opieki zdrowotnej, zespołu interdyscyplinarnego, sołectw, organizacji pozarządowych.

Celem głównym programu jest budowa zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto założone zostały następujące cele szczegółowe programu:

- pozostanie dziecka w rodzinie biologicznej,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej,
- aktywne rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: *Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa*

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie w ramach realizacji tego zadania zatrudnia jednego asystenta rodziny, który objął wsparciem rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Bardzo ważne w pracy asystenta rodziny jest budowanie prawidłowych postaw społecznych i rodzinnych, a tym samym pokazanie klientowi, że ma moc sprawczą i jest w stanie, przy niewielkiej pomocy, samodzielnie rozwiązać większość swoich problemów. Pracę z rodziną rozpoczyna się zazwyczaj od uregulowania spraw urzędowych. Pomaga się jej w napisaniu pism sądowych, wypełnianiu wniosków urzędowych czy towarzyszy w czasie rozpraw, wizyt w urzędach, u potencjalnych pracodawców, lekarzy specjalistów. Asystent nawiązuje kontakty z fundacjami, osobami prywatnymi, pośrednicząc w przekazywaniu mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, odzieży, sprzętu sportowego.

Rodziny objęte pracą asystenta są rodzinami z wieloma problemami. Asystent otaczał opieką głównie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych bezrobociem, tzw. wyuczoną bezradnością oraz rodziny z problemem alkoholowym i objęte procedurą „Niebieskiej Karty”. Ponadto są to rodziny mające trudności ekonomiczne, złe warunki lokalowe oraz dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

Współpraca z asystentem rodziny w latach 2022 - 2024 przedstawia się następująco:

Rok 2022

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta w 2022 roku	Ogółem		16
	w tym:	zobowiązane przez sąd	0
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta	do 3 miesięcy		2
	powyżej 3 do 12 miesięcy		2
	powyżej 1 roku		12
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	w tym:	ze względu na osiągnięcie celów	3
		ze względu na zaprzestanie współpracy	5
		ze względu na brak efektów	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Rok 2023

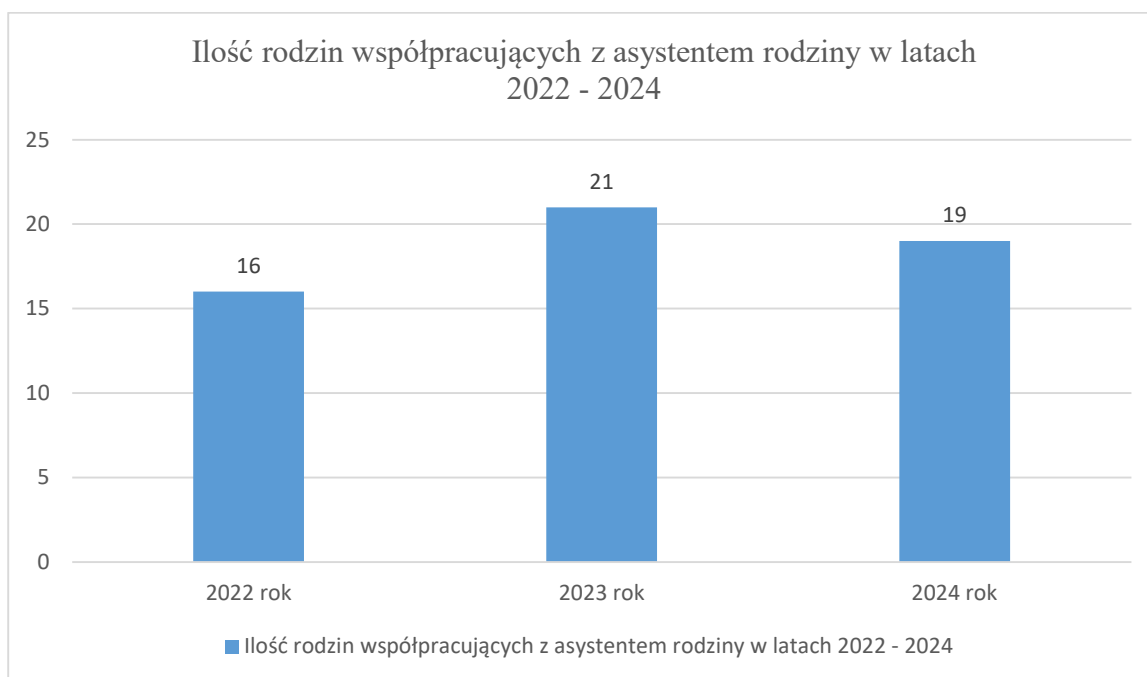
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta w 2023 roku.	Ogółem		21
	w tym:	zobowiązane przez sąd	2
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta	do 3 miesięcy		6
	powyżej 3 do 12 miesięcy		5
	powyżej 1 roku		8
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	w tym:	ze względu na osiągnięcie celów	3
		ze względu na zaprzestanie współpracy	7
		ze względu na brak efektów	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Rok 2024

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta w 2024 roku	Ogółem		19
	w tym:	zobowiązane przez sąd	5
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta	do 3 miesięcy		5
	powyżej 3 do 12 miesięcy		12
	powyżej 1 roku		2
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	w tym:	ze względu na osiągnięcie celów	2
		ze względu na zaprzestanie współpracy	6
		ze względu na brak efektów	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Na podstawie powyższego wykresu można zauważyć tendencje wzrostowe ilości osób współpracujących z asystentem rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie działa punkt konsultacyjny, gdzie mieszkańcy gminy mogą skorzystać z bezpłatnych usług i pomocy następujących

specjalistów: terapeuta uzależnień, psycholog, coach, prawnik, pełnomocnik Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii.

Ośrodek w ramach tworzenia i rozwoju systemu opieki nad dzieckiem prowadzi następujące działania:

a) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 29-31 ustawy, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, z którą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. W 2024 roku na terenie gminy Mrągowo nie funkcjonowała instytucja „rodziny wspierającej”.

b) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Placówki wsparcia dziennego mogą być, zgodnie z rozdziałem 3, działu I ustawy, prowadzone w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

W roku 2024 na terenie gminy Mrągowo działały dwie świetlice: „Stokrotka” w Szestnie przez cztery miesiące (luty, marzec, kwiecień, maj) oraz świetlica w Uźrankach przez dwa miesiące (lipiec, sierpień).

Opieką świetlicową w Szestnie objętych zostało 22 dzieci w wieku od 6 do 12 roku życia. Wśród uczestników były dzieci z rodzin niepełnych – 6, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 4, dzieci z rodzin wielodzietnych – 5. Zajęcia świetlicowe odbywały się w godzinach 14³⁰-16³⁰ w poniedziałki, wtorki i piątki.

Natomiast opieką świetlicową w Uźrankach objętych zostało 11 dzieci w wieku od 4 do 13 roku życia. Wśród uczestników były dzieci z rodzin niepełnych – 4, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 6, dzieci z rodzin wielodzietnych – 3. Zajęcia świetlicowe odbywały się w godzinach 9⁰⁰-14⁰⁰ we wtorki i czwartki.

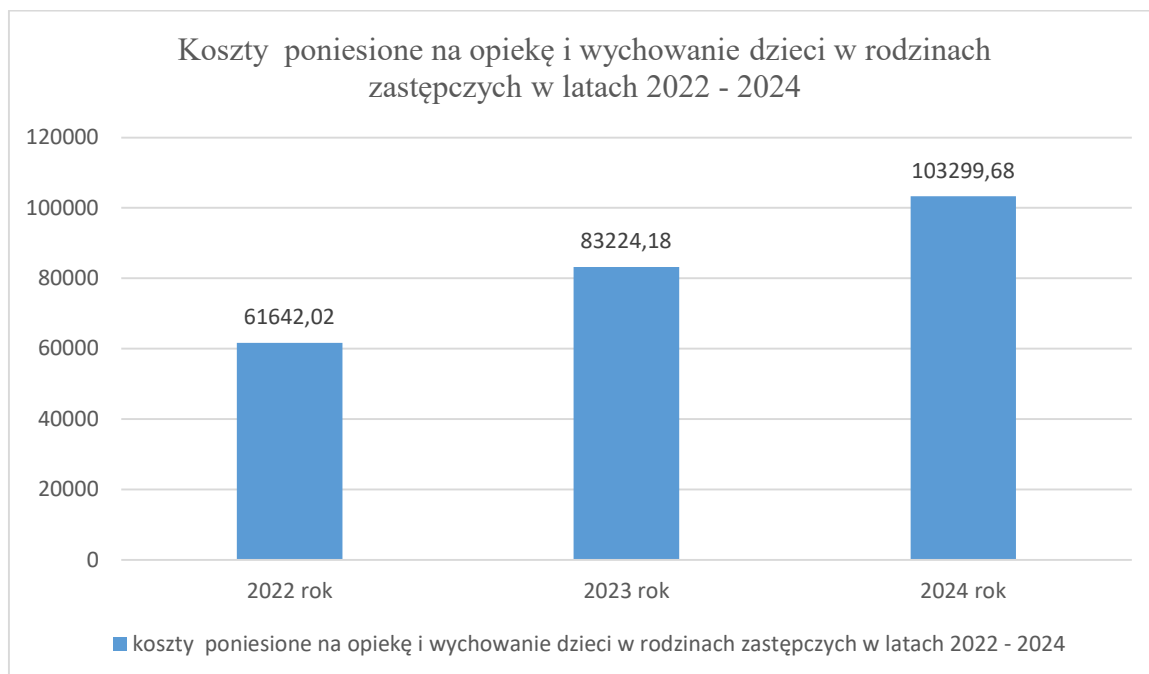
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 roku liczba dzieci pochodzących z terenu Gminy Mrągowo umieszczonych w pieczy zastępczej wynosiła 9, natomiast przebywających było 23.

Koszty poniesione na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinach zastępczych w **2022** roku wyniosły **61 642,02 zł**, w **2023 r. - 83 224,18 zł** a w roku **2024** wyniosły **103 299,68 zł**.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Na podstawie powyższego wykresu można zauważyć znaczny wzrost kosztów poniesionych na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinach zastępczych. Od 2022 roku do 2024 koszty wzrosły o **41 657,66 zł** co stanowi **40,3 %**.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie we współpracy z asystentem rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracują w tym zakresie również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz zespołem interdyscyplinarnym.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany powinien być we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Powyższe dane wskazują, że instytucje i organizacje działające na rzecz poprawy sytuacji rodzin w gminie Mrągowo podejmować powinny w szczególności działania na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym między innymi rodzin z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, w których występują zjawisko przemocy i uzależnień oraz bezradność. Należy, w tych rodzinach, wdrażać inicjatywy zmierzające do budowania właściwych wzorców i postaw w procesie integracji oraz wspólnego spędzania wolnego czasu.

2.3.3 PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Starość to naturalna faza życia ludzkiego następująca po młodości i dojrzałości. Obecnie jest ona kojarzona z obniżaniem sprawności organizmu, zarówno psychicznej jak i fizycznej, ograniczoną samodzielnością, obniżoną zdolnością przyswajania nowej wiedzy i umiejętności oraz dostosowywania się do wszelkich zmian. Często też, traktowana jest jako czynnik w znacznej mierze wpływający na wycofanie osób starszych z życia zawodowego i społecznego.

Gminę Mrągowo na dzień 31 grudnia 2024 r. stale zamieszkiwało 7830 mieszkańców, z czego 50,1% stanowią kobiety, a 49,9% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 8,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,0 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Mrągowo zawarli

w 2023 roku 18 małżeństw, co odpowiada 2,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,8 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,0% mieszkańców gminy Mrągowo jest stanu wolnego, 51,6% żyje w małżeństwie, 9,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,1% to wdowy/wdowcy. Gmina Mrągowo ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,11 na 1000 mieszkańców gminy Mrągowo. W 2023 roku urodziło się 37 dzieci, w tym 45,9% dziewczynek i 54,1% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 414 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2023 roku 32,7% zgonów w gminie Mrągowo spowodowanych było chorobami układu krążenia. Przyczyną 24,2% zgonów w gminie Mrągowo były nowotwory, a 11,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

Na 1000 ludności gminy Mrągowo przypada 7.71 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2023 roku zarejestrowano 134 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 88 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Mrągowo 46. W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 2 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 62,1% mieszkańców gminy Mrągowo jest w wieku produkcyjnym, 18,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Zarówno w kraju, jak i w województwie warmińsko-mazurskim, od kilku lat zauważalny jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Świadczy o tym rosnąca mediana wieku, czyli tzw. wiek środkowy, którego połowa ludności nie osiągnęła, a połowa już go przekroczyła.

Według prognoz GUS, liczba ludności w wieku 65+ w Polsce w 2030 roku wyniesie 8,19 mln, 8,67 mln w 2040 roku, w 2050 roku 9,87 mln, a w 2060 roku osiągnie 10,07 mln, co będzie stanowić 32,6 % całej populacji.

Woj. warmińsko-mazurskie ma 1.353.374 mieszkańców, z czego 51,2% stanowią kobiety, a 48,8% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 5,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców warmińsko-mazurskiego w 2050 roku wynosi 1 207 933, z czego 614 047 to kobiety, a 593 886 mężczyźni. Mieszkańcy warmińsko-mazurskiego zawarli w 2023 roku 4 836 małżeństw, co odpowiada 3,5 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla kraju. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów

przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla kraju. 29,2% mieszkańców warmińsko-mazurskiego jest stanu wolnego, 51,4% żyje w małżeństwie, 8,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,4% to wdowy/wdowcy. Woj. warmińsko-mazurskie ma ujemny przyrost naturalny wynoszący – 6.107. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,48 na 1000 mieszkańców warmińsko-mazurskiego. W 2023 roku urodziło się 8 487 dzieci, w tym 48,9% dziewczynek i 51,1% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 394 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie mniejszy od średniej dla całego kraju. W 2023 roku 34,3% zgonów w warmińsko-mazurskim spowodowanych było chorobami układu krążenia. Przyczyną 24,8% zgonów

w warmińsko-mazurskim były nowotwory, 9,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 osób ludności warmińsko-mazurskiego przypada 10,71 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla Polski. W 2023 roku zarejestrowano 14 867 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 17 070 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla warmińsko-mazurskiego – 2.203. W tym samym roku 479 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 536 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -57. 59,0% mieszkańców warmińsko-mazurskiego jest w wieku produkcyjnym, 18,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,8% mieszkańców jest

STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY MRĄGOWO 2023 – 2024

	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci w 2023 roku	
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	123	114
4-6	118	124
7-18	597	541
wiek produkcyjny	2 646	2 279
60-64	brak danych	297
65-74	394	413
75-79	62	93
80+	56	169

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Urząd Gminy Mrągowo.

	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci w 2024 roku	
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	114	93
4-6	123	113
7-18	581	550
wiek produkcyjny	2 647	2 264
60-64	brak danych	315
65-74	424	429
75-79	73	105
80+	55	168

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Urząd Gminy Mrągowo.

Dzisiejsza koncentracja uwagi na zapewnieniu osobom starszym opieki i dochodu na emeryturze nie jest – wobec tempa i globalizacji starzenia się – strategią adekwatną. W związku tym konieczne jest uznanie seniorów za wartościową część zasobów społecznych, zapewnienie przedstawicielom najstarszego pokolenia odpowiedniej opieki zdrowotnej. Bardzo często lekarze nie kierują osób starszych na kompleksowe badania, oszczędzając na profilaktyce – uznając, że na starość nie ma leku. Wiek często służy jako diagnoza. Takie zaniedbania prowadzą do nierozpoznania wielu chorób, którym można byłoby wcześniej zapobiec. Brak możliwości skorzystania w odpowiednim czasie z dostępu do specjalistycznych badań nie daje szans starszym pacjentom na utrzymanie sprawności funkcjonalnej.

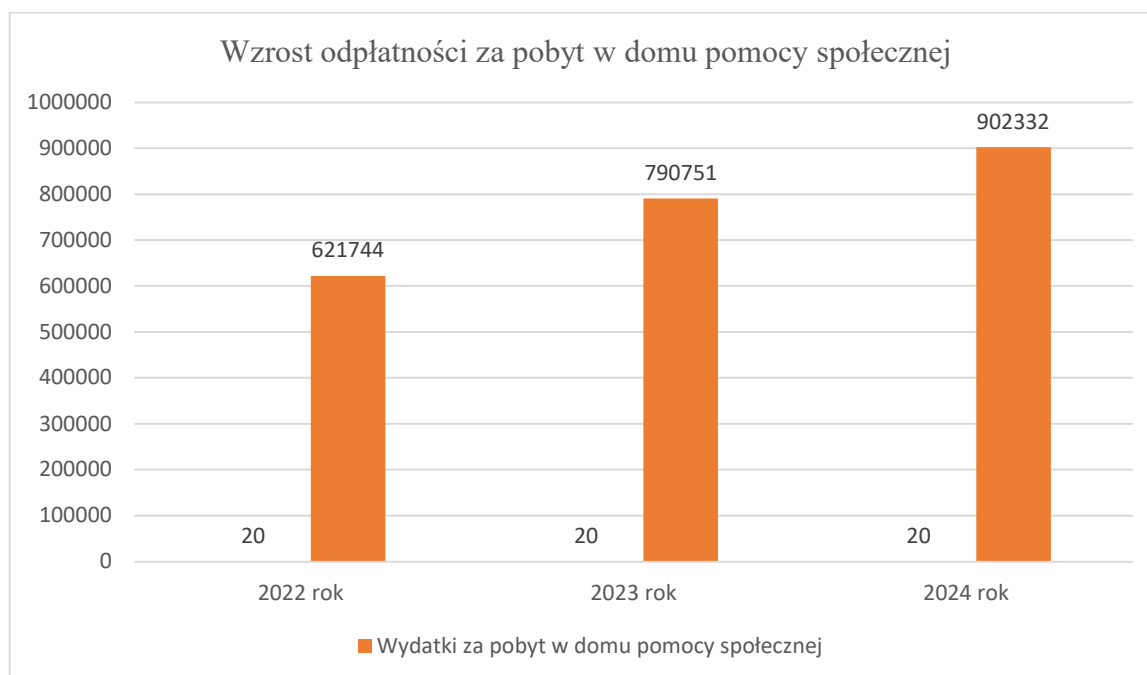
Problemem gminy Mrągowo (podobnie jak całego kraju) jest problem z dostępem do opieki geriatrycznej. Taki stan rzeczy wymaga podjęcia działań na rzecz zwiększenia dostępu do opieki stacjonarnej dla osób starszych, jak również wsparcia rodzin w opiece nad osobami starszymi. Jednocześnie należy podjąć działania na rzecz zwiększenia dostępu do opieki geriatrycznej na terenie gminy.

Na terenie gminy Mrągowo brak jest również domu pomocy społecznej. Dlatego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie kieruje osoby wspierane do odpowiednich domów pomocy społecznej na terenie kraju oraz miejsc schronienia, ponieważ gmina nie dysponuje takimi placówkami.

ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024
Liczba osób	20	20	20
Kwota świadczeń w złotych	621 744	790 751	902 332

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Z analizy powyższych danych wynika, że odpłatność za pobyt osób w domach pomocy społecznej w przedstawionym okresie wzrosła o 31,10 %.

Działania Ośrodka mają na celu budowanie kompleksowego systemu wsparcia dla osób starszych, samotnych, niesamodzielných i niepełnosprawnych zmierzającego do umożliwienia ww. osobom funkcjonowania w ich środowisku zamieszkania. Ośrodek nieodpłatnie udziela sprzętu rehabilitacyjnego tj. chodziki, balkoniki, wózki inwalidzkie.

Pracownicy socjalni utrzymują stały kontakt z pielęgniarkami środowiskowymi oraz lekarzami rodzinnymi. Świadczą pomoc osobom niesamodzielnym w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, niezdolności do samodzielnej egzystencji, uzyskania uprawnień

do świadczenia uzupełniającego oraz świadczeń pielęgnacyjnych, w celu sprawowania opieki przez członka rodziny.

Współpracują z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mrągowie w zakresie ustalenia stopnia niepełnosprawności uprawniającego seniora do bezpłatnej rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych, nabycia uprawnień do karty parkingowej, refundacji środków ortopedycznych, przyrządów rehabilitacyjnych, nabycia uprawnień przez członka rodziny do świadczenia pielęgnacyjnego, bezpłatnego turnusu rehabilitacyjnego etc.

Od kilku lat Ośrodek przystępuje do realizacji Programu pn. „Korpus wsparcia seniorów” ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych Ministerstwo przygotowuje program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 60 roku życia. Program realizujemy już od 20 października 2020 roku. W latach 2023 i 2024 nasz Ośrodek realizował moduł II programu.

Moduł II programu „Korpus wsparcia Seniorów” miał na celu wsparcie gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „Opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.

Celem Programu jest poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 60 lat i więcej przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Pomoc w tej formie skierowana jest do osób, które z uwagi na chorobę, niepełnosprawność, wiek, ograniczoną mobilność lub inne obiektywne trudności wskazane przez pracownika socjalnego, wymagają wsparcia w formie teleopieki, a równocześnie nie są w stanie zabezpieczyć sobie oprzyrządowania do realizacji tej usługi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie w ramach programu zapewnia dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa- sygnał SOS,
- detektor upadku
- czujnik zdjęcia opaski
- lokalizator GPS
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
- funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką.

W 2023 r. zakupiono 39 „opasek bezpieczeństwa”, a wsparciem zostało objętych 43 seniorów. Na realizację Modułu II wydatkowano 23 698,00 zł.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie kolejny raz przystąpił do realizacji programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 Modułu II, który trwał do dnia 31.12.2024 r. Całkowity koszt programu „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2024 wyniósł 18.997,49 zł, z dotacji otrzymaliśmy 15.197,99 zł, środki własne zaangażowane w realizację programu to 3 799,50 zł. W 2024 roku wsparciem zostało objętych 39 seniorów.

W ramach pomocy osobom z problemem niepełnosprawności i osobom starszym realizowane jest również wsparcie świadczonymi usługami opiekuńczymi zgodnie z Uchwałą Nr LXXV/606/24 Rady Gminy Mrągowo z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie usług opiekuńczych.

§ 1. Uchwała reguluje:

- 1) szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 2) szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

§ 2. Usługi opiekuńcze przyznawane są osobom spełniającym warunki określone w art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej albo uchwale podjętej na podstawie art. 50 ust. 6b ustawy o pomocy społecznej.

§ 3. Usługi opiekuńcze sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczno-pielęgniarską – czynności podstawowe, które nie wymagają specjalistycznego przygotowania, oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres usług będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb osoby, na której rzecz będą świadczone usługi.

§ 4. 1. Stawkę opłaty za jedną godzinę usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich określa się na poziomie obowiązującej w danym roku minimalnej stawki godzinowej ustalonej w drodze obowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej powiększonej o wszelkie pochodne od wynagrodzenia .

2. Stawkę opłaty za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych określa się na poziomie trzykrotności obowiązującej w danym roku minimalnej stawki godzinowej ustalonej w Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę

oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej powiększonej o wszelkie pochodne od wynagrodzenia.

§ 5. 1. Opłatę ponosi osoba, której dochód przekracza kwotę kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie z usług opiekuńczych korzystają przede wszystkim osoby w wieku poprodukcyjnym i sędziwym, które z powodu chorób i niepełnosprawności wymagają pomocy w zaspokajaniu potrzeb dnia codziennego. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. roku usługami opiekuńczymi objętych było 7 osób. W 2024 roku z usług opiekuńczych korzysta 8 osób, dla których Ośrodek zatrudnia 7 opiekunów.

2.3.4 BEZROBOCIE

POZIOM BEZROBOCIA

W Gminie Mrągowo - na koniec 2024 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 163 osoby i stanowiła 13% zarejestrowanych w powiecie. Na koniec 2024 roku liczba kobiet wynosiła 81- 13,7% kobiet w powiecie.

W 2024 roku w Gminie z ogółu zarejestrowanych 140 osób posiadało status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (13,8% w tej grupie w powiecie). Udział bezrobotnych do 30 roku życia stanowił 15,8% w grupie (52 osoby). Udział bezrobotnych do 25 roku życia wyniósł natomiast 15,7% populacji w powiecie (31 osób). Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych w tej grupie w powiecie na koniec 2024 wynosił 57 osób stanowiąc 15,4% tej populacji w powiecie.

Analizując bezrobocie pod kątem wykształcenia należy zwrócić uwagę na fakt, że najwięcej bezrobotnych legitymuje się niskim wykształceniem. W strukturze bezrobotnych największy udział mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (34,8%; 435 osób na koniec 2024 roku), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (24,4%; 305 osób). W 2023 roku odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wynosił 37,6%; (498 osób), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 26%; (344 osoby).

Na koniec 2024 roku odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym wyniósł 21,5% (269 osób).

Najmniejszy udział procentowy w lokalnym bezrobociu mają osoby z wykształceniem wyższym. Odsetek tych osób na koniec grudnia 2024 roku wynosił 9,3% (116 osób), podczas gdy w 2023 roku odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem wyniósł 8,2% (108 osób).

Szczególnym problemem regionalnego bezrobocia jest długi czas pozostawania bez pracy, przyczyniający się do wykluczenia społecznego. Praca zespołu ukierunkowana jest między innymi na ograniczenie tego procesu. W powiecie mrągowskim na koniec 2024 roku odsetek osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy wynosił 22,1% (277 osób), na koniec 2023 roku wynosił on 23,6% (313 osób).

Bezrobotni pozostający bez pracy do 1 miesiąca stanowią 11,6% (145 osób), na koniec 2023 roku odsetek ten wynosił 12,2% (162 osoby) populacji bezrobotnych.

Największy udział (31,2%; 390 osób) w ogólnym bezrobociu mają osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. Odsetek bezrobotnych w tej grupie w 2023 roku wynosił 32,5% (430 osób).

Pod względem kryterium wieku, w strukturze bezrobocia największy udział na koniec 2024 roku miały osoby w wieku 45- 54 lata, i 35-44 lata. Wynosił on odpowiednio 22,5% (281 osób) i 21,7% (272 osoby). W porównaniu do końca 2023 roku odsetek ten wynosił odpowiednio 20,8% (276 osób), i 22,9% (303 osoby).

Znaczną grupę stanowią również osoby w wieku od 25 do 34 roku życia. Ich udział w ogólnym bezrobociu wyniósł na koniec 2024 roku 21% (262 osoby), w 2023 roku wynosił 21,5% (285 osób). Dużo mniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 18 do 24 roku życia. Ich procentowy udział w ogólnym bezrobociu wyniósł na koniec grudnia 2024 roku 15,7% (197 osób).

Na dzień 31 grudnia 2024r. stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 8,2%, przy wskaźniku w województwie warmińsko- mazurskim 8,3%, i w Polsce 5,1%.

Biorąc pod uwagę powyższe dane niezbędna jest w kolejnych latach polityka gospodarcza i społeczna gminy, skierowana na aktywne wspieranie osób młodych atrakcyjną ofertą w zakresie warunków życia, zatrudnienia oraz prorodzinnej polityki rodzinnej, uwzględniającej potrzeby i korzyści osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wspieranie dzieci i młodzieży, a także wspieranie funkcji rodziny jako podstawowej i kluczowej jednostki społecznej.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU.

W programach aktywizacji uczestniczyły osoby, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, reprezentujące przede wszystkim priorytetowe kategorie bezrobotnych. W stosunku do bezrobotnych zastosowanie miały także inne usługi i instrumenty rynku pracy, takie jak np. finansowanie kosztów dojazdu do pracy i na staże, dodatki aktywizacyjne, poradnictwo

zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo pracy oraz pośrednictwo w ramach sieci EURES (Europejska Sieć Służb Zatrudnienia).

Bezrobotni skierowani na formy aktywizacji w 2024r. według gmin

	Prace in- terwen- cyjne	Roboty publiczne	Dotacje na rozpo- częcie	Dotacje na tworze- nie miejsc	nie uży- teczne - Prace -	Szkoleni- a	Staze	Bony na zasiedle- nie	Inne	Ogółem
PUP	94	7	37	66	38	64	61	11	10	388
m. Mrągowo	49	5	14	26	0	26	27	10	5	162
gm. Mrągowo	18	2	8	11	13	16	15	0	1	84
gm. Piecki	12	0	6	7	11	8	11	1	2	58
gm. Sorkwity	3	0	1	14	14	3	5	0	1	41
MiG Mikołajki	12	0	8	8	0	11	3	0	1	43

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie

Dostrzegając narastającą potrzebę podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu Gmina Mrągowo wykorzystywała aktywne formy walki z problemem bezrobocia młodzieży. W dniu 15 czerwca 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie podpisał porozumienie z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM) Ochotnicze Hufce Pracy (OHP) w Olsztynie dotyczące współpracy, podejmowania wspólnych działań na rzecz młodzieży oraz koordynacji działań na rzecz rynku pracy. Strony podjęły współpracę w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków w środowisku bezrobotnych znajdujących się w grupie odbiorców usług OHP. Współpraca obejmuje:

- realizację doradztwa, poradnictwa indywidualnego i grupowego dla osób korzystających z pomocy społecznej poprzez cykliczne organizowanie spotkań indywidualnych i warsztatów,
- możliwość kierowania przez Ośrodek swoich klientów do CEiPM OHP w Olsztynie celem korzystania z pełnej oferty usług rynku pracy tj. pośrednictwo pracy, kursy i szkolenia, projekty rynku pracy, poradnictwo zawodowe, nauka aktywnego poszukiwania pracy,
- współuczestnictwo w realizacji przedsięwzięć związanych z rynkiem pracy skierowanych do młodzieży wymagającej wsparcia na rynku pracy.

W ramach wspierania społecznej i zawodowej aktywności mieszkańców od października 2022 r. Ośrodek współpracuje z **Ewangelickim Stowarzyszeniem Betel** w zakresie udzielania wsparcia osobom wykluczonym społecznie i zagrożonym tym wykluczeniem poprzez uczestnictwo w programie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Mrągowie. Pracownicy socjalni współpracują w zakresie naboru i kierowania uczestników do zajęć prowadzonych przez Centrum, także w sprawach organizacyjnych. Centrum Integracji Społecznej zapewnia korzyści zarówno dla pracowników jak i pracodawców. Pracownik zyskuje stałe wynagrodzenie finansowane przez Fundusz Pracy w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, do tego składki zdrowotne i emerytalno-rentowe, doświadczenie, opiekę psychologiczną, spotkania integracyjne, wyżywienie i wiele innych. Natomiast pracodawca może zyskać pracownika na 30 godzin tygodniowo, na okres od minimum pół roku do 2 lat, ponosząc przy tym jedynie koszty ustalone z Centrum Integracji Społecznej. Wszystkie składki oraz pensję pokrywa Fundusz Pracy, a koszty na rzecz Centrum Integracji Społecznej mogą zostać później odliczone od podatku pracodawcy.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Mrągowie były organizowane prace społecznie - użyteczne. W roku 2022 - 18 mieszkańców Gminy Mrągowo podjęło prace społecznie - użyteczne. Prace rozpoczynały się w miesiącu kwietniu i trwały do września. Wykonywanie prac społecznie - użytecznych odbywało się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace były wykonywane. W ramach prac wykonywanych przez osoby bezrobotne dopuszczano: prace porządkowe

na terenach komunalnych Gminy Mrągowo, wykaszanie chwastów i traw przy drogach gminnych oraz terenach komunalnych, wycinka zakrzaczeń przy drogach gminnych, prace porządkowe na obiektach sportowych, odnawianie świetlic wiejskich i przystanków autobusowych, konserwacja rowów oraz prace na rzecz rodziców/opiekunów osób niepełnosprawnych, związane z realizacją codziennych obowiązków domowych. Osoby bezrobotne, skierowane do prac społecznie - użytecznych przepracowywały 40 godzin w miesiącu. W 2023, na terenie Gminy Mrągowo, ze względu na brak funduszy, nie wykonywano prac społecznie - użytecznych. Natomiast w roku 2024 - 10 mieszkańców Gminy Mrągowo wykonywało prace społecznie - użyteczne.

2.3.5 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych jest uwarunkowana szeregiem specyficznych ograniczeń wynikających z określonych dysfunkcji organizmu. Skutkuje to również tym, że osobom niepełnosprawnym relatywnie trudniej jest borykać się z różnymi obiektywnymi trudnościami będącymi doświadczeniem praktycznie wszystkich ludzi.

W efekcie poszczególne aspekty życia w różny sposób i w różnym stopniu mogą odbiegać od sytuacji pozostałych osób (tj. nie dotkniętych jakąkolwiek niepełnosprawnością). Wymagają jednocześnie, co jest stwierdzeniem dość oczywistym, znacznie więcej wsparcia ze strony otoczenia oraz wyspecjalizowanych instytucji pomocy społecznej.

Gmina Mrągowo nie posiada gminnego programu wsparcia osób niepełnosprawnych, bazuje natomiast w działaniach na „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Mrągowskim na lata 2024-2030”, który jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej Powiatu Mrągowskiego, nastawionym na rozwiązywanie problemów osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.

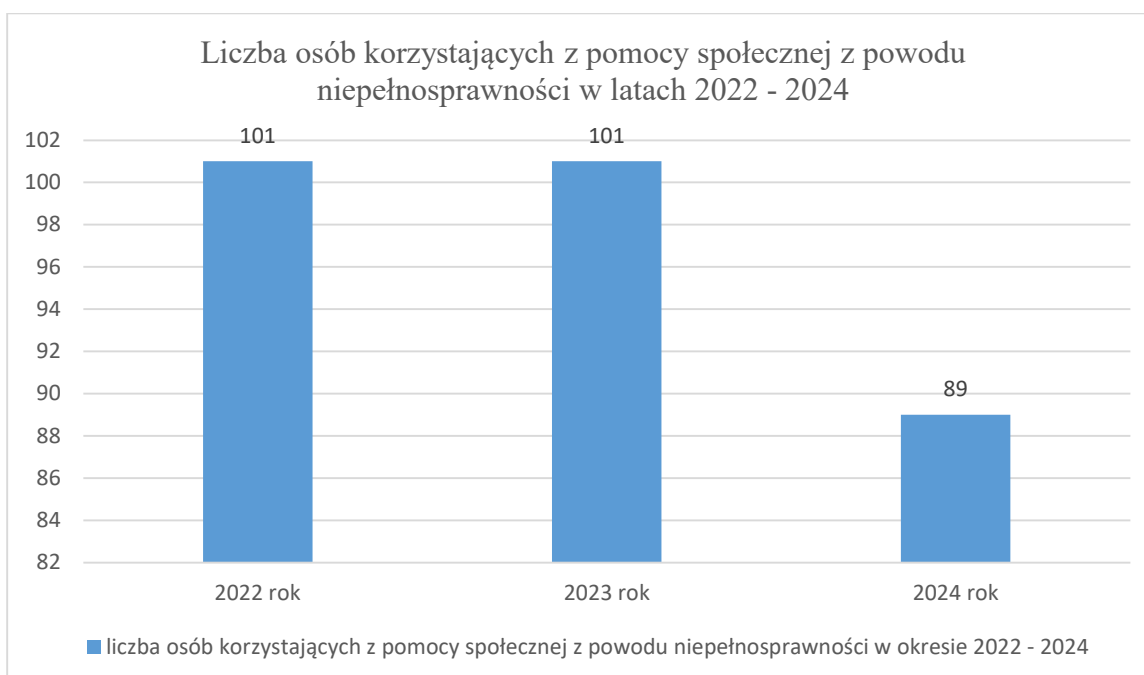
Podstawowym założeniem Programu jest dążenie do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i wdrożenie rozwiązań, które umożliwią im samodzielne, godne oraz niezależne życie. Program ma również na celu wspierać i umacniać prawa osób z niepełnosprawnościami oraz eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji.

Misją Gminy Mrągowo jest wspieranie i aktywizacja lokalnej społeczności, a w szczególności grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem.

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Występujący problemy	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej		
	2022	2023	2024
Niepełnosprawność	101	101	89

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

W kontekście dostępu osób niepełnosprawnych do różnych szczebli edukacji należy bez wątpienia zwrócić uwagę na podstawową barierę zidentyfikowaną przez respondentów, w postaci braku wiary osób niepełnosprawnych we własne siły i możliwości. Niestety, negatywnie oddziałuje także brak zrozumienia potrzeb kształcenia ze strony osób z najbliższego otoczenia. Wśród pozostałych ograniczeń zwrócono uwagę na bariery techniczne, na niedopasowanie oferty do oczekiwań osób niepełnosprawnych (zwłaszcza w kontekście ich sytuacji na rynku pracy) oraz niedoinformowanie w zakresie możliwości dokończenia.

Sposobem na podniesienie poziomu uczestnictwa osób niepełnosprawnych w systemie kształcenia jest szeroko rozumiane wsparcie, które powinno mieć postać stypendiów i pomocy w nauce. Istotne jest również szersze udostępnianie informacji na temat możliwości kształcenia. Wyraźnie akcentowaną przez respondentów potrzebą w zakresie dostępu do edukacji

jest przy tym umożliwienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do różnego rodzaju szkoleń, kursów przygotowania zawodowego oraz staży dających szansę na zdobycie doświadczenia zawodowego i zaistnienie na rynku pracy.

Istotną kwestią jest sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy. W Powiecie mrągowskim na koniec 2024 roku w ewidencji zarejestrowanych było 120 osób niepełnosprawnych, w tym: 116 niepełnosprawnych bezrobotnych, oraz 4 niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. Najwięcej było zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych z lekkim stopniem niepełnosprawności. 72 osoby bezrobotne i 1 poszukująca pracy posiadały co najmniej średnie wykształcenie. Wśród rejestrujących się w 2024 roku było 49 osób bezrobotnych i poszukujących pracy bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego 28 osób bezrobotnych i 1 poszukująca pracy. Bezrobotni rejestrujący się po ukończeniu wsparcia to 11 osób, w tym: po stażu 3 osoby bezrobotne, po szkoleniu 1 osoba bezrobotna i po pracach społecznie- użytecznych 7 osób bezrobotnych.

W roku 2024 wyłączono z ewidencji 262 niepełnosprawnych bezrobotnych i 11 niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu (razem 273 osoby), z tego z powodu podjęcia pracy 83 bezrobotnych. Spośród podejmujących pracę 13 osób zatrudniono na miejscach pracy subsydiowanej, w tym:

- na miejscach pracy refundowanych ze środków Funduszu Pracy - 5 bezrobotnych,
- podjęcie działalności gospodarczej- 1 bezrobotny,
- w ramach prac interwencyjnych - 5 bezrobotnych,
- rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego - 1 bezrobotny,
- w ramach refundacji wynagrodzenia dla DPS (dalej jako: domów pomocy społecznej) i WRiPZ (dalej jako: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej) - 1 osoba bezrobotna Ponadto 3 osoby bezrobotne rozpoczęły staż i 1 osoba bezrobotna rozpoczęła szkolenie.

Liczna grupa niepełnosprawnych skorzystała z usług poradnictwa zawodowego.

Według danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy, różnice w natężeniu bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych są determinowane przestrzenią;

rodzajem niepełnosprawności (bezrobotne osoby niepełnosprawne to przede wszystkim osoby z dysfunkcjami ruchowymi, intelektualnymi i neurologicznymi); wiekiem (najbardziej na bezrobocie narażone są osoby w wieku od 45 r.ż.) oraz poziomem wykształcenia (najmniejszy udział wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotni mają osoby z wykształceniem wyższym – osób tych jednak przybywa względnie częściej niż pozostałych, zwłaszcza z wykształceniem gimnazjalnym czy podstawowym).

Podstawowym źródłem informacji o wolnych miejscach pracy dla osób niepełnosprawnych są znajomi oraz pracownicy socjalni. Z przeprowadzonego badania wynika, że największe znaczenie w zakresie wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym na rynku pracy przypisywane jest urzędowi pracy. Dużą rolę pod tym względem odgrywają także różnego typu instytucje pomocy społecznej.

W województwie warmińsko-mazurskim realizowanych jest szereg programów mających na celu aktywizację osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Mają one na celu tworzenie miejsc aktywizacji zawodowej, organizację szkoleń, prace interwencyjne czy usługi doradztwa indywidualnego. Skala zaangażowania osób niepełnosprawnych w poszczególne formy wsparcia jest jednak niewielka bądź trudna do zidentyfikowania z uwagi na fakt niewydzielania ich jako odrębnej grupy beneficjentów objętych programem.

Największą barierą dostępu osób niepełnosprawnych do rynku pracy jest niewystarczająca liczba ofert zatrudnienia. Wśród pozostałych barier najczęściej wymieniana była ograniczona mobilność osób niepełnosprawnych oraz niedopasowane ich kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Pewna grupa barier ma także charakter „miękki”, np. brak wiary osób niepełnosprawnych we własne możliwości, strach przed utratą świadczeń przez podjęcie pracy zarobkowej, czy niechęć ze strony pracodawców do ich zatrudniania.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Celem realizacji Programu jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami skorzystanie z usług asystenta, którego zadaniem jest wspieranie ich w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu społecznym.

Usługi asystenta osobistego mogą polegać na wsparciu w:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika programu,
- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsca,
- załatwianiu przez uczestnika programu spraw urzędowych,

- korzystaniu przez uczestnika programu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej – w przypadku gdy szkoła nie zapewnia takiej usługi.

Adresatami Programu są następujące osoby:

- dzieci od 2 do 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami o konieczności długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby oraz stałego współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W przypadku, gdy usługi asystencji osobistej mają być świadczone na rzecz małoletnich, w odniesieniu do osoby, która ma świadczyć usługi asystencji osobistej, muszą zostać spełnione warunki określone w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 poz. 560), a także wymagana jest pisemna akceptacja osoby asystenta ze strony rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie w 2022 roku realizował resortowy Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2022. Wysokość otrzymanej dotacji wniosła 391.476,00 zł. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętymi wsparciem asystenta w 2022 roku wynosiła 31 osób przy zatrudnieniu 12 asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością, którzy łącznie zrealizowali 9.932 godziny wsparcia.

Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usług asystencji osobistej nie ponosi odpłatności za realizację usług w ramach Programu.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie realizował resortowy Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2023. Wysokość otrzymanej dotacji wniosła 331.247,40 zł

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta w 2023 roku – wyniosła 32 dla których zatrudniono 12 asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością.

Liczba zrealizowanych godzin – 7.340 godzin

W 2024 roku po raz kolejny Ośrodek realizował resortowy Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" - edycja 2024. Wysokość otrzymanej dotacji wniosła 1. 003.884 zł.

W 2024 roku w Programie wzięło udział 60 osób z niepełnosprawnością. Usługi asystencji osobistej w 2024 roku świadczyło 24 asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością, którzy łącznie zrealizowali 18 554 godziny wsparcia.

Celem Programu było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Według powyższych danych zauważalny jest znaczący wzrost świadczonych usług asystencji osobistej. W 2022 roku z powyższych usług skorzystały 31 osoby a w 2024 roku 60 osób niepełnosprawnych co stanowi wzrost o 48,33 % świadczonych usług asystencji osobistej.

OPIEKA WYTCNNIENIOWA

Opieka nad osobą niepełnosprawną to wyjątkowo wymagające zadanie, które często pochłania cały czas i energię opiekuna. Opieka wytcnnieniowa to Program rządowy, który ma na celu wspierać rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach pomocy społecznej.

Opieka wytchnieniowa to forma nieodpłatnej pomocy dla osób, które zajmują się osobami niepełnosprawnymi. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Polega ona na tym, że na czas nieobecności opiekuna osoba niepełnosprawna zostaje pod opieką innej osoby. To pozwala opiekunowi na chwilę oddechu i czas wolny dla siebie. Codzienna praca opiekuna to ciągły stres i zmęczenie. Czas wolny dla opiekuna osoby niepełnosprawnej jest niezwykle ważny dla zachowania zdrowia psychicznego i fizycznego. Opiekunowie osób niepełnosprawnych często poświęcają cały swój czas i energię na opiekę nad bliskimi, a czasami zapominają o sobie. Dlatego też, dobrze zorganizowany czas wolny może być kluczowy dla zachowania równowagi i sił witalnych. Usługa opieki wytchnieniowej może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji nagłej. To taka sytuacja, gdy opiekun z nagłego powodu nie może wykonywać swoich obowiązków.

Formy realizacji programu opieki wytchnieniowej:

- pobyt dzienny ma miejsce w:

1. miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
2. ośrodka wsparcia,
3. innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu,
4. domu pomocy społecznej.

- pobyt całodobowy ma miejsce w:

1. ośrodka wsparcia,
2. ośrodka/placówki wpisanej do rejestru właściwego wojewody zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym,
3. innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu,
4. domu pomocy społecznej.

Na terenie naszej gminy opieka wytchnieniowa realizowana była w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

W 2023 roku po raz pierwszy Ośrodek realizował Program resortowy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2023 "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2023.

Opieka wytnieniowa realizowana była w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. W 2023 roku wsparcia udzielono dla 7 rodziców/opiekunów. Zrealizowano łącznie 1 512 godzin usług opieki wytnieniowej. Program finansowany z Funduszy Solidarnościowego.

Całkowity koszt usług opieki wytnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej wyniósł 60 430,56 zł. Koszt obsługi programu - 1 207,99 zł. Ogółem całkowita kwota środków z Funduszu Solidarnościowego na realizację programu wyniósł 61 638,55 zł

W 2024 roku po raz drugi Ośrodek realizował Program resortowy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Jednostek Samorządu Terytorialnego "Opieka wytnieniowa" - edycja 2024.

Wsparcia udzielono dla 5 rodziców/opiekunów. Zrealizowano łącznie 1 115 godzin usług opieki wytnieniowej. Program finansowany był z Funduszu Solidarnościowego.

Całkowity koszt usług opieki wytnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej 5 5612,62zł. Koszt obsługi programu -1112 zł.

Ogółem całkowita kwota środków z Funduszu Solidarnościowego na realizację programu 5 6724,62 zł. Program był w całości finansowany z środków budżetu państwa.

Nasz Ośrodek współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Rodzinie „Synapsa” w Mrągowie w zakresie wspólnego wspierania rodzin znajdujących się w kryzysie, rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Kolejną, istotną dla osób niepełnosprawnych, jest kwestia dostępu do rehabilitacji leczniczej. Niezależnie od obiektywnych danych obrazujących skalę systemu rehabilitacji leczniczej, należy mieć świadomość, że w opinii respondentów jest ona niezadowalająca. System opieki zdrowotnej w tym obszarze podlega problemowi niewystarczającego dofinansowania. Skutkuje to koniecznością długiego oczekiwania na uzyskanie świadczenia czy niższym dofinansowaniem zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.

Z udostępnionych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mrągowie danych wynika, że komisja ds. orzekania przyjmowała wnioski mające na celu umożliwienie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego oraz możliwość skorzystania z systemu środowiskowego wsparcia samodzielnej egzystencji. W przypadku osób do 16 roku życia najczęstszym celem składania wniosków było przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego. Wśród dorosłych najczęściej orzeczeń wiązało się z upośledzeniami narządów ruchu (około jednej trzeciej wszystkich orzeczeń). Zmiany zachodzące w obrębie stopnia orzekanych niepełnosprawności (zwiększenie orzeczeń o stopniu znacznym przy

jednoczesnym spadku orzeczeń o stopniu lekkim) mogą prowadzić do wniosku, że następuje pogorszenie się kondycji zdrowotnej społeczeństwa. Hipotezę tę potwierdza wzrost liczby wydanych orzeczeń. Trend ten można również zaobserwować wśród osób do 16 roku życia. Przyczynami są przede wszystkim choroby cywilizacyjne (układu oddechowego i krążenia). Utrzymanie się tendencji może mieć istotne skutki dla przyszłego kształtu systemu wsparcia.

2.3.6 ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ.

Rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie wymaga kompleksowego podejścia, obejmującego działania profilaktyczne, interwencje kryzysowe, terapię oraz wsparcie dla ofiar i sprawców. Istotne jest zaangażowanie wielu instytucji i specjalistów.

Aby efekty działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej były skuteczne i trwałe, oprócz pomocy skierowanej do osób doświadczających przemocy, powinny także obejmować oddziaływania adresowane do osób, które ją stosują oraz działania edukacyjne i profilaktyczne w tym obszarze, skierowane zarówno do osób dorosłych, jak i dzieci.

Alkoholizm i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. W ostatnich latach natomiast zauważyć można rozpowszechnienie nowych form uzależnień takich jak: uzależnienie od Internetu, uzależnienie od leków, dopalaczy, uzależnienie od hazardu, itd.

Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Narkomanii natomiast sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych.

Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie. Cel główny i cele szczegółowe, których zadaniem było tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobiegania występowaniu postaw i zachowań społecznych grożących uzależnieniami zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak również zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakreślały kierunek działań gminnego programu. Wszystkie podejmowane działania miały na względzie dobro rodziny i dziecka.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 przyjęty Uchwałą Nr LXXII/583/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 października 2023 r. określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej. Uwzględnia zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia. Tworzy komplementarny system umożliwiający zsynchronizowanie działań różnych instytucji i osób fizycznych, poprzez spójną podstawę merytoryczną i prawną w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Gminny Program przedstawia zadania wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 2151 ze zm.) oraz art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r., poz.1939 ze zm.). Zgodnie z treścią tych ustaw zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wykonuje się przez odpowiednią realizację zadań społecznych gminy, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu, poprzez działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności do alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie

przemocy domowej. Program jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowania działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Mrągowo.

Zgodnie z art.4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organ wykonawczy sporządza raport z realizacji programu i efektów podjętych działań, który przedkłada radzie gminy, w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego po roku, którego dotyczy raport.

Sposoby realizacji zadań zawartych w programie dostosowane były do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne, osobowe i środki finansowe.

Celem programu było:

- 1.Podnoszenie świadomości lokalnej społeczności na temat zmiany postaw i postępowania wobec problemu nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.
- 2.Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych na terenie gminy oraz zmniejszanie rozmiaru już istniejących.
- 3.Propagowanie w społeczności lokalnej zdrowego stylu życia ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci i młodzież.
- 4.Odpowiedzialne kształtowanie polityki w zakresie zasad usytuowania i limitowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym kontrolowanie przestrzegania prawa.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Mrągowo na lata 2024-2027 realizowany był zgodnie z zaplanowanymi zadaniami.

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz zagrożonych uzależnieniem.

Podjęte działania

I Prowadzenie punktu konsultacyjnego mającego na celu udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, Dorosłym Dzieciom Alkoholików (dalej jako: DDA) oraz ofiarom przemocy,

w następujących formach:

porady prawne, pomoc psychologiczna, terapia indywidualna i grupowa, grupy wsparcia, informacja, edukacja, coaching.

1. Diagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy wszystkim członkom (dorosłym i dzieciom).
2. Udzielanie konsultacji, informacji osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień behawioralnych.
3. Motywowanie osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych.
4. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia.
5. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. rozmowy podtrzymujące, kierowanie do grup wsparcia po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia).
6. Rozpoznawanie zjawisk przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
7. Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
8. Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji, poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodzinie.

II Szkolenia osób pracujących w punkcie konsultacyjnym i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

EFEKTY REALIZACJI DZIAŁAŃ W 2023 ROKU.

Punkt konsultacyjny czynny był w 2023 r. przez pięć dni w tygodniu. W punkcie konsultacyjnym świadczył usługi prawnik, psycholog, psychoterapeuta uzależnień, asystent rodziny, coach, Pełnomocnik do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Z usług skorzystało 131 osób szukających pomocy związanej z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz związanej z przemocą domową, problemami wychowawczymi i rodzinnymi (bez uzależnień).

1. Terapeuta udzielał konsultacji, specjalistycznej pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików i osobom uzależnionym oraz prowadził w każdy poniedziałek terapię

indywidualną, a w każdy wtorek terapię grup i rodzin.

	Terapia indywidualna	Terapia grup	Terapia rodzin
Liczba osób, które skorzystały z terapii	28	25	3
Liczba spotkań z ofiarami przemocy	41	60	3
Łączna liczba spotkań z osobami korzystającymi z terapii	163	154	16

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

W ciągu roku z tego rodzaju porad skorzystało 36 osób:

1. uzależnionych od alkoholu – 28 osób, w tym sprawców przemocy - 10 osób,
2. współuzależnionych – 8 osób, w tym ofiar przemocy w rodzinie – 8 osób.

2.Prawnik udzielał informacji, konsultacji, porad prawnych, rozpoznawał i diagnozował zgłaszane problemy, udzielał wsparcia prawnego w każdy czwartek.

Łączna liczba godzin – 147.

W ciągu roku z porad skorzystało – 44 osoby, w tym:

1. uzależnionych od alkoholu -1 osoba,
2. współuzależnionych - 28 osób,
3. ofiar przemocy w rodzinie - 5 osób,
4. mających problem w rodzinie (bez uzależnień) – 10 osób.

3.Psycholog udzielał specjalistycznej pomocy psychologicznej ofiarom przemocy, dzieciom i młodzieży, Dorosłym Dzieciom Alkoholików i osobom uzależnionym w każdy piątek.

Łączna liczba godzin – 72.

W ciągu roku z tego rodzaju porad skorzystało 19 osób, w tym:

1. uzależnionych od alkoholu - 2 osoby,
2. współuzależnionych - 3 osoby,
3. ofiar przemoc – 2 osoby,
4. uzależnionych od narkotyków -1 osoba,

5. Dorosłe Dzieci Alkoholików – 1 osoba,
6. mających inne problemy kryzysowe w rodzinie – 10 osób, w tym 6 dzieci.

4. Coach prowadził z osobami dążącymi do pozytywnych zmian indywidualne sesje celem inspiracji i pomocy w budowaniu wartości postaw, rozwijania nowych zdolności zachowań, osiągania zamierzonych celów, nowego sposobu myślenia, szukania rozwiązań i wychodzenia z kryzysu oraz motywacji do rozpoczęcia terapii lub pomocy w podjęciu decyzji o rozpoczęciu leczenia.

Łączna liczba godzin – 96.

W ciągu roku z porad skorzystało – 32 osoby, w tym:

1. uzależnionych od alkoholu - 3 osoby,
2. współuzależnionych - 3 osoby,
3. ofiar przemocy domowej - 10 osób,
4. sprawców przemocy – 1 osoba,
5. mających problem w rodzinie (bez uzależnień) – 15 osób.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy behawioralne, narkomanii i uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Podjęte działania

1. Edukacja, poradnictwo, interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna w rozwoju osobistym, motywowanie do podjęcia psychoterapii osób z DDA.
2. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i penetracja terenów zagrożonych alkoholizmem, narkomanią i przemocą domową.
3. Rozpatrywanie zgłoszeń oraz wniosków o leczenie odwykowe osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócenie spokoju lub porządku publicznego; uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny.
4. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych ze zgłoszonymi przez

rodzinę, Komendę Powiatową Policji w Mrągowie, pracownika socjalnego. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

5. Kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego.
6. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego miejscu zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.
7. Finansowanie diagnozy lekarskiej osób uzależnionych od alkoholu kierowanych przez sąd na leczenie odwykowe.
8. Ścisła współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
9. Prowadzenie lokalnej kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.
10. Przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty skierowanej do członków rodziny z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków.
11. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc domową:
 - organizowanie szkoleń osobom mających kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie na temat możliwości oddziaływań na sprawców przemocy, podejmowania interwencji na podstawie procedury "Niebieskiej karty",
 - usprawnianie współpracy, w tym przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb, w celu przeprowadzenia szybszej i skuteczniejszej interwencji wobec sprawców przemocy.

EFEKTY REALIZACJI DZIAŁAŃ

Przeprowadzono 23 wywiady środowiskowe przez pracowników socjalnych w rodzinach osób uzależnionych, stosujących przemoc domową oraz prowadzono stały monitoring sytuacji w rodzinach objętych pomocą. Z pomocy prawnej i psychologicznej skorzystało 34 osoby uzależnione, 42 osoby współuzależnione, 25 ofiar przemocy, 1 osoba z DDA, 11 osób zostało objętych systematyczną psychoterapią.

W roku 2023 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 14 wniosków o leczenie odwykowe. Zorganizowano 3 spotkania zespołu do rozmów z osobami uzależnionymi i przeprowadzono 11 rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego. Po przeprowadzonych motywujących rozmowach: 1 osoba dobrowolnie podjęła stacjonarne leczenie odwykowe, 7 osób uczęszcza na terapię grupową i indywidualną, 1 osobę skierowano na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, 1 wniosek złożono do Sądu Rejonowego w Mrągowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w stosunku do 5 osób podejmowane są działania motywujące.

Wobec 8 osób uzależnionych została podjęta procedura „Niebieskiej Karty”. 10 sprawców przemocy domowej było objętych systematyczną terapią. Osoby te uczęszczały na zajęcia grupowe i indywidualne.

Funkcjonariusze policji w trakcie interwencji domowych, gdzie były wszczynane procedury Niebieskiej Karty, stosowali wobec sprawców przemocy nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej.

W 2023 r. na terenie Gminy Mrągowo w trakcie podejmowanych interwencji w związku ze stosowaniem przemocy domowej, nie było przypadków odebrania dzieci z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Funkcjonariusze policji podejmując interwencję w rodzinie, w której była wszczęta procedura "Niebieskie Karty" informowali osoby pokrzywdzone o instytucjach i organizacjach, do których można było zwrócić się o pomoc. Dzielnicowi z Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie w związku z realizacją procedury "Niebieskie Karty" na bieżąco przekazywali informacje do zespołu interdyscyplinarnego o podejmowanych działaniach dotyczących przemocy domowej. Na stronie Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie w zakładce "Przemoc w rodzinie-informator" zostały opublikowane dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Kuratorzy sądowi realizowali zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizującym,

profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Ww. aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach zespołu/grup, wymieniali się informacjami dotyczącymi rodzin i osób skazanych. Działalność pielęgniarki środowiskowo - rodzinnej podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo polegała na wymianie informacji o rodzinie.

W ramach prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w 2023 r. osoby pomagające z Zespołu Interdyscyplinarnego wspierały osoby pokrzywdzone, wzmacniały i zachęcały do odbudowania poczucia własnej mocy i sprawczości oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacji zagrożenia. Ważnym elementem procesu pomagania było budowanie sieci wsparcia społecznego w najbliższym otoczeniu ofiar. Zastosowanie procedury „Niebieskie Karty” zachęcały nie tylko osoby pokrzywdzone do poszukiwania możliwości poradzenia sobie z przemocą, ale także osoby pomagające do poszukiwania wspólnie z ofiarami przemocy domowej najlepszego rozwiązania, uwzględniania wszelkich możliwości pomocy oraz monitorowania przebiegu procesu pomagania.

Liczba wszystkich formularzy „Niebieskich Kart” - A w okresie sprawozdawczym od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wyniosła 14. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie sporządzili 8 formularzy „Niebieskiej Karty”. Pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie wypełnił 1 formularz. Od pedagoga szkolnego z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mrągowie wpłynął 1 formularz „Niebieskiej Karty”- A i 1 formularz ze Szkoły Podstawowej w Bożem. Z innych zespołów interdyscyplinarnych przekazano 3 formularze. Liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” poprzedzających rok sprawozdawczy wyniosła 2. Utworzono 12 Grup Diagnostyczno Pomocowych do pracy z rodzinami, w których liczba osób niepełnoletnich w rodzinach, w okresie sprawozdawczym wyniosła 21. Wypełniono 9 formularzy „Niebieskiej Karty”- D ze sprawcami przemocy domowej i 12 formularzy „Niebieskiej Karty”- C z osobami doznającymi przemocy domowej.

Problemy w rodzinach objętych procedurą niebieskiej karty wynikały głównie z problemów opiekuńczo - wychowawczych i niewydolności wychowawczej rodziców, nadużywania przez domowników alkoholu oraz powielania stereotypów.

Celem zwiększenia świadomości i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy, włączono się w ogólnopolską akcję promującą życie rodzinne bez przemocy "Biała Wstążka". Na stronie internetowej oraz tablicy informacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminy Mrągowo umieszczono informacje na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków, procedury leczenia odwykowego oraz lokalnej oferty skierowanej do członków rodzin

z problemem przemocy domowej, w szczególności z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków.

W realizację Programu włączyły się również wszystkie szkoły z terenu Gminy Mrągowo. 7 grudnia był „Dniem Białej Wstążki”. Tego dnia, uczniowie nosili przypięte białe wstążeczki, które były manifestem szkoły przeciw przemocy domowej. Uczniowie i rodzice wzięli udział w spotkaniu szkolnym „Wieczór gier i zabaw”. Przeprowadzono konkurs plastyczny pod hasłem „Moja rodzina razem się trzyma”.

Na godzinach wychowawczych przeprowadzono pogadanki, dyskusje, scenki dramatyczne. Odbyły się również zajęcia profilaktyczne na temat:

- „Tolerancja na co dzień”
- „Moje prawa i obowiązki”
- „Jak rozładować emocje złości nie krzywdząc innych?”.

Ponadto szkoły organizowały Dni Życzliwości propagując hasło – „Życzliwi na co dzień”. Uczniowie wykonali prace plastyczne „Serduszko dla przyjaciela” oraz plakat promujący dobroć i pomoc osobom z niepełnosprawnościami. Powstało również „Drzewko życzliwości” głoszące sprzeciw wobec przemocy. Powstały też tablice informacyjne „Kodeks szkoły bez przemocy” z praktycznymi radami dotyczącymi zjawiska przemocy i tego, gdzie w przypadku jej wystąpienia, można szukać wsparcia i pomocy.

Szkoły w ramach współpracy z zespołem interdyscyplinarnym wymieniały się informacjami na temat funkcjonowania rodzin zagrożonych przemocą domową.

Ścisła współpraca z przedstawicielami różnych służb, w tym z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości (prokuratorzy, sędziowie, kuratorzy), Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół podstawowych z terenu gminy Mrągowo zwiększała skuteczność podejmowanych działań w stosunku do osób uzależnionych oraz dawała możliwość niesienia pomocy potrzebującym, zmniejszenia rozmiaru problemu przemocy psychicznej, fizycznej i finansowej.

W roku 2023 Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie zatrzymała w policyjnych izbach dziecka 3 osoby nieletnie i 10 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych. Złożyła 6 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe osób uzależnionych i 8 „Niebieskich Kart” gdzie sprawcą przemocy była osoba uzależniona. Ponadto w ramach współpracy prowadzono edukację społeczną na temat bezpieczeństwa na drogach.

Pracownik socjalny złożył 2 wnioski o leczenie odwykowe, 1 wniosek Zespół

Interdyscyplinarny, 2 wnioski kurator sądowy i 2 wnioski Prokuratura Rejonowa w Mrągowie,
EFEKTY REALIZACJI DZIAŁAŃ W 2024 ROKU.

Zespół do spraw przeprowadzania rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i do spraw profilaktyki w 2024 roku w szkołach odbył 3 spotkania i przeprowadził 12 rozmów z osobami uzależnionymi na 26 osób zaproszonych na rozmowę.

W roku 2024 do Komisji wpłynęło 10 wniosków o leczenie odwykowe;

Po przeprowadzeniu rozmów motywacyjnych:

- 2 osoby dobrowolnie podjęły stacjonarne leczenie odwykowe, 2 farmakologiczne,
- 4 osoby uczęszczają na terapię grupową i indywidualną,
- 2 osoby skierowano na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i złożono wnioski do Sądu Rejonowego w Mrągowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o leczenie odwykowe,
- w stosunku do 5 osób podejmowane są działania motywujące do podjęcia leczenia odwykowego.

DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLIC

W roku 2024 działały dwie świetlice: „Stokrotka” w Szestnie: przez cztery miesiące (luty, marzec, kwiecień, maj) oraz świetlica w Uźrankach: przez 2 miesiące (lipiec, sierpień).

Opieką świetlicową w Szestnie objętych zostało 22 dzieci. Wśród uczestników było 6 dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i 4 dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Natomiast opieką świetlicową w Uźrankach objętych zostało 11 dzieci. Wśród uczestników było 4 dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i 6 dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Celem działalności świetlic było zapewnienie opieki dzieciom w bezpiecznym i miłym otoczeniu, stworzenie warunków do wypoczynku, jak również podwyższanie świadomości otaczających nas problemów oraz wdrażanie profilaktyki uzależnień.

Tematyka zajęć dotyczyła przede wszystkim poprawnych relacji rodzinnych, rówieśniczych, wyrażania i kształtowania emocji, sposobów radzenia sobie z nimi oraz asertywności w profilaktyce uzależnień.

Tematyka związana z przemocą rówieśniczą i domową, terminy realizacji:

1. „Wiem, kiedy powiedzieć STOP!” – 06.05.2024 r.

2. „Dlaczego nie można rozmawiać z obcymi?” – 14.05.2024 r.
3. „Współczesne zagrożenia.” – 15.05.2024 r.
4. „Jak mówić żeby nas słuchano.”- 17.05.2024 r.
5. „Wiem co to szacunek do osób starszych”- 20.05.2024 r.
6. „Jak mówić NIE”, „Nie na różne sposoby” – 21.05.2024 r.
7. „ Jak być asertywnym?” – 08.04.2024 r.
8. „Mądra głowa. Ograniczenie korzystania z gier komputerowych.” 02.04.2024 r.
9. „Mądre korzystanie z portali społecznościowych.” -12.03.2024 r.
10. „Komputer wróg, czy przyjaciel?”- 01.03.2024 r.
11. ”Stop dla cyberprzemocy.” - 11.03.2024 r.
12. „Akceptacja, a tolerancja.” 19.02.2024 r.

Ponadto dzieciom przebywającym w świetlicach w Szestnie i Uźrankach zaoferowano uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć rozwijając ich zainteresowania i uzdolnienia. Były to zajęcia:

- plastyczne,
- warsztaty/pogadanki profilaktyczne
- gry i zabawy dydaktyczne tj. Jenga, Twister, Eurobiznes, Uno,
- zajęcia integrujące grupę, zajęcia taneczne,

W ramach zajęć realizowany był również program dożywiania dzieci.

Mając na uwadze powyższe dane można wnioskować, że w Gminie Mrągowo realizowanych jest szereg inicjatyw i projektów mających na celu poszerzanie wiedzy i rozwijanie zainteresowań uczniów. Wiele z nich dotyczy szeroko pojętej profilaktyki i jest wspieranych finansowo ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU KONSULTACYJNEGO

W punkcie konsultacyjnym osobom mającym problem alkoholowy i narkotykowy, współzależnym, Dorosłym Dzieciom Alkoholików, osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc udzielano konsultacji, specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej oraz umożliwiano osobom uczestnictwo w terapii indywidualnej, rodzin i grup.

Punkt konsultacyjny czynny był w 2024 r. przez cztery dni w tygodniu.

W każdy poniedziałek od 10.00 do 14.00 i wtorek od 16.00 do 18.00 przyjmowała terapeutka ds. uzależnień.

Zakres działań:

- udzielanie konsultacji osobom mającym problem alkoholowy i ich rodzinom,
- udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików, osobom mającym problem alkoholowy, narkotykowy oraz dotkniętych przemocą domową.

	Pomoc specjalistyczna (Spotkania indywidualne)	Pomoc specjalistyczna (Spotkania grup)	Pomoc specjalistyczna (Spotkania rodzin)
Liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistycznej	20	37	3
Liczba spotkań z osobami doznającymi przemocy domowej	78	18	3
Łączna liczba spotkań z osobami korzystającymi z pomocy specjalistycznej	179	91	12

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

W ciągu roku z tego rodzaju porad skorzystało **38** osób:

- osoby mające problem alkoholowy – **26**, w tym osób stosujących przemoc domową - 9,
- współuzależnionych – **8**, w tym osób doznających przemocy domowej - 8,
- Dorosłe Dzieci Alkoholików - 4.

Pełnomocnik do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmował we wtorki od 12.30 do 17.30 i środy od 13.00 do 16.00

Pełnomocnik udzielał konsultacji osobom mającym problem alkoholowy, współuzależnionym oraz osobom doznającym przemocy domowej i stosującym przemoc domową. Wspierał, motywował i pomagał zarejestrować osoby uzależnione od alkoholu na leczenie, pomagał napisać wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych o leczenie odwykowe.

W każdy czwartek w godzinach od 8.00 do 9.30 przyjmował prawnik.

Zakres działań:

- udzielanie informacji, konsultacji,
- porady prawne,
- rozpoznawanie i diagnoza zgłaszanych problemów.

Łączna liczba godzin – 72.

W ciągu roku z porad **skorzystało – 49 osób w tym 1 osoba doznająca przemocy domowej.**

W każdy piątek od 14.00 do 17.00 przyjmował psycholog.

Zakres działań:

- udzielanie pomocy psychologicznej osobom doznającym przemocy domowej dzieciom i młodzieży,
- udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików, osobom mającym problem alkoholowy i narkotykowy.

Łączna liczba godzin – 144.

W ciągu roku z tego rodzaju porad **skorzystało 41 osób, w tym 7 osób doznających przemocy domowej.** Współzależnionych - 2 osoby, mających problem alkoholowy - 4 osoby, w tym 1 osoba z problemem narkotykowym. Z innymi problemami kryzysowymi w rodzinie zgłosiło się 28 osób.

Liczba spotkań z tymi osobami – 70.

W każdy wtorek od 10.00 do 12.00 odbywały się spotkania coachingu.

Zakres działań:

prowadzenie z osobami dążącymi do pozytywnych zmian indywidualnych sesji coachingu celem inspiracji i pomocy w budowaniu wartości postaw, rozwijania nowych zdolności zachowań, osiągania zamierzonych celów, nowego sposobu myślenia, szukania rozwiązań i wychodzenia z kryzysu oraz motywacji do rozpoczęcia terapii lub pomocy w podjęciu decyzji o rozpoczęciu leczenia.

Łączna liczba godzin – 72,

W ciągu roku z coachingu **skorzystało 22 osoby, w tym 11 osób doznających przemocy domowej.** Współzależnionych -3 osoby, z problemem alkoholowym -1 osoba.

Liczba spotkań z tymi osobami -94.

W terminie 8-11.07.2024 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyli w szkoleniu na temat: „Zadania poszczególnych służb

w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przemoc i jej przeciwdziałania w rodzinie i grupie rówieśniczej. Zadania i działania gminy i innych instytucji finansowych z Funduszu Przeciwalkoholowego. Metoda Dialogu Motywującego” oraz w szkoleniu 24.10.2024 r. na temat: „Rola gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w systemie przeciwdziałania przemocy domowej.”

Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ściśle związana z zadaniami stojącymi przed pomocą społeczną. Ośrodki pomocy społecznej są organizatorami działań zespołów interdyscyplinarnych, pracownicy socjalni stanowią podstawę składów grup roboczych. Działanie w tym obszarze jest szczególnie utrudnione z uwagi na ogólne obciążenie zadaniami i narastanie ilości problemów społecznych do rozwiązania sprzężonych z ryzykiem występowania przemocy w rodzinie. Zasoby pomocy społecznej (instytucjonalne, kadrowe, programowe) istnieją, wymagają jednak stałego uzupełniania i rozwijania. Bardzo istotne jest zatrudnienie odpowiedniej liczby specjalistów, którzy wesprą ofiary przemocy i będą skutecznie pomagać.

WNIOSKI I ZADANIA DO REALIZACJI

Analiza stanu problemów związanych z alkoholem i narkotykami oraz uzależnieniami behawioralnymi wykazała, że w roku 2023 jak i 2024 do najważniejszych działań podejmowanych i finansowanych przez gminę należało: zwiększenie dostępności terapeutycznych dla uzależnionych i ich rodzin, dostęp do pomocy prawnej i psychologicznej, rozwój profesjonalnych form pomocy dzieciom wychowujących się w rodzinach alkoholowych, podnoszenie jakości realizowanych w szkołach programów profilaktycznych. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, podnoszenie umiejętności nauczycieli w kierunku wspomagania ucznia i realizacji programów profilaktycznych. Przygotowanie kadry do prowadzenia programu profilaktycznego „Domowi Detektywi”. Szkolenia i warsztaty skierowane do rodziców.

W przyszłości należy nadal prowadzić profilaktykę uniwersalną, tworząc przyjazny klimat szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości, motywuje do osiągnięć uczniów i nauczycieli poprzez inicjowanie kampanii społecznych, działań profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych i środowiskowych.

Należy zastanowić się nad możliwością prowadzenia w klasach starszych zajęć cyklicznych, nie pojedynczych spotkań, tak jak udało nam się to zorganizować w przedszkolach w grupach 5 i 6 latków z powiązaniem szkolenia skierowanego do rodziców i nauczycieli. Programy profilaktyczne w szczególności powinny obejmować zarówno problemy wynikające

z uzależnienia od gier komputerowych i Internetu, jak również kwestię przemocy i agresji rówieśniczej.

Należy prowadzić profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną rodziców dotyczącą używania substancji psychoaktywnych i cyberprzemocy.

Wskazane będzie ponowne uruchomienie w okresie letnim działalności świetlicy środowiskowej w Uźrankach oraz dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych w Szestnie.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca współpracę celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mrągowo został powołany Zarządzeniem Nr 601/2023 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 22 września 2023 r. zmieniony: Zarządzeniem Nr 36/24 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 20 września 2024 r., Zarządzeniem Nr 83/25 Wójta Gminy Mrągowo z 21 stycznia 2025 r. oraz Zarządzeniem Nr 100/25 Wójta Gminy Mrągowo z 21 lutego 2025 r.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Mrągowo na lata 2024-2030, a także integrowanie koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie ul. Wojska Polskiego 5A/12.

Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy domowej;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym i w województwie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" (NK), która ma charakter interwencyjny.

Procedurę „Niebieskie Karty” wszczyna się bez zgody osób zaangażowanych w sytuację przemocy, w tym bez zgody osoby pokrzywdzonej. Celem prowadzonej procedury jest zatrzymanie przemocy domowej i zapewnienie bezpieczeństwa osobom słabszym, narażonym na skrzywdzenie.

W 2024 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo.

W sprawach merytorycznych Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Mrągowo zgodnie z Regulaminem określającym szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych podjął 44 uchwały.

Posiedzenia Zespołu odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

Zespół monitorował pracę grup diagnostyczno-pomocowych i podjęte działania w rodzinach na terenie Gminy Mrągowo.

W 2024 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mrągowo wpłynęło 7 formularzy NK, w tym:

- 1 przekazany przez Zespół Interdyscyplinarny w Markach w rodzinie zastępczej niespokrewnionej, która przeprowadziła się na teren Gminy Mrągowo;
- 4 z Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie;
- 1 sporządzony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie
- 1 sporządzony przez Szkołę podstawową w Kosewie, gdzie osobami doznającymi przemocy domowej ze strony rodziców było 2 dzieci.

Liczba wszystkich formularzy Niebieskich Kart - A w 2024 roku wyniosła 7, wszczętych procedur niebieskiej karty było 5. Liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych wyniosła 9. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK wyniosła: przemoc fizyczna -13, przemoc psychiczna – 17, przemoc ekonomiczna – 2.

Wypełniono 6 formularzy NK-D z osobami stosującymi przemoc domową i 6 formularzy NK-C z osobami doznającymi przemocy domowej. Liczba dzieci doznających przemocy domowej w rodzinach ogółem wyniosła 14; w tym 8 chłopców i 6 dziewczynek.

Problemy w rodzinach objętych procedurą NK wynikały głównie z nadużywania przez domowników alkoholu, problemów opiekuńczo-wychowawczych, brak stałego, legalnego zatrudnienia.

W ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” członkowie grup diagnostyczno-pomocowych pracowali z osobami stosującymi przemoc domową. Prowadzili działania interwencyjne, rozmowy dyscyplinujące z osobami stosującymi przemoc, informowali

o konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego. Osoby stosujące przemoc domową kierowano do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. W 2024 r skierowano 1 osobę do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Ww. osoba zgłosiła się do udziału i ukończyła ww. Program. Ustalono również, że ww. osoba nie powróciła do zachowań polegających na stosowaniu przemocy. Nie odnotowano przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). W 2024 roku zakończono 11 formularzy niebieskiej karty w 9 rodzinach na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej.

W 2024 roku wszyscy członkowie zespołu interdyscyplinarnego i wszyscy pracownicy socjalni – koordynatorzy grup diagnostyczno-pomocowych tut. Ośrodka przeszli obowiązkowe szkolenie tj. „Szkolenie dla członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz grup diagnostyczno-pomocowych w województwie warmińsko-mazurskim”.

2.3.7 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I OBSZAR EKONOMII SPOŁECZNEJ

Gmina Mrągowo jest terenem na którym funkcjonują zróżnicowane organizacje pozarządowe zrzeszające osoby w różnym wieku oraz z różnymi zainteresowaniami. Na podstawie danych dostępnych na stronie internetowej Urzędu Gminy Mrągowo można zapoznać się ze statystką dotyczącą organizacji pozarządowych funkcjonujących w Gminie, a także dokumentami dotyczącymi współpracy administracji samorządowej z przedstawicielami trzeciego sektora oraz sprawozdaniami z tejże współpracy.

Gmina Mrągowo jest jednostką samorządu terytorialnego, gdzie lokalne władze na wielu poziomach chcą być zaangażowane w rozwój sektora ekonomii społecznej. Przedsiębiorczość społeczna będzie tutaj istotnym i coraz mocniej wspieranym narzędziem do wielokierunkowego i nowoczesnego rozwoju. Ekonomia społeczna stałaby się widocznym sposobem na reintegrację społeczną i zawodową mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pozostałych osób chętnych do rozwoju tego rodzaju aktywności.

Jednostką w głównej mierze odpowiedzialną za koordynację i wspieranie procesu rozwoju sektora ekonomii społecznej w aspekcie ilościowym oraz jakościowym jest Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Głównymi celami działalności OWES jest – z jednej strony - prowadzenie wielokierunkowych działań zmierzających do wspomagania lokalnej

gospodarki, ograniczania zjawiska bezrobocia i zwiększania konkurencyjności przedsiębiorstw; z drugiej natomiast znajdują się działania dotyczące sfery aktywnej polityki społecznej oraz skutecznego ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego.

Gmina Mrągowo w dniu 4 kwietnia 2022 roku zawarła porozumienie partnerskie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP z siedzibą w Olsztynie. Partnerstwo zostało zawarte w celu wzmocnienia współpracy w zakresie rozwoju aktywności społeczno – ekonomicznej oraz tworzenia warunków dla powstania podmiotów, których przedmiotem będzie ułatwienie dostępu do usług społecznych mieszkańcom Gminy Mrągowo. Strony postanowiły podjąć współpracę w zakresie wspólnego wykonywania projektów będących przedmiotem umowy partnerskiej. Współpraca polega na aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania inicjatyw projektowych a także wspólnym opracowaniu i składaniu wniosków o przyznanie finansowania oraz wspólnej realizacji projektów.

Na terenie powiatu mrągowskiego funkcjonuje Zespół ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej. Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej w Powiecie Mrągowskim jest Uchwała Nr 199/1343/2014 Zarządu Powiatu Mrągowskiego z dnia 06.03.2014r. w sprawie: powołania Zespołu ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej w Powiecie Mrągowskim. Wynika to z art. 32 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym i Uchwały Nr XI/57/2011 Rady Powiatu Mrągowskiego z dnia 2 czerwca 2011 r, w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mrągowskiego na lata 2011-2020.

Zespół jest organem konsultacyjno-opiniodawczym i inicjatywnym Zarządu Powiatu Mrągowskiego. Do głównych zadań Zespołu należy:

- ocena stanu rozwoju ekonomii społecznej w powiecie,
- promowanie ekonomii społecznej,
- inicjowanie i wspieranie współpracy, w tym partnerstw publiczno-prywatnych, pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej,
- inicjowanie działań wspierających funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej,
- współudział w tworzeniu dokumentów (programów, projektów) dotyczących ekonomii społecznej
- zapewnienie spójności działań w zakresie rozwoju systemu wsparcia ekonomii społecznej.

Gmina Mrągowo dąży do rozwoju potencjału sektora ekonomii społecznej, który wymaga podjęcia konkretnych, uporządkowanych i skoordynowanych działań, dzięki którym rozwijać się będą szczególnie ważne z perspektywy polityki lokalnej cechy podmiotów działających w tym sektorze, to jest:

- zdolność do aktywizacji i reintegracji traktowanych podmiotowo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- koncentrowanie się na potrzebach społeczności lokalnych (oraz bazowanie na jej zasobach);
- działania na rzecz dobra wspólnego przez dostarczanie usług społecznych i wspieranie rozwoju lokalnego;
- samodzielność, samopomoc i samowystarczalność.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów. Aktywność obywatelska oraz umiejętność współpracy i wymiany wiedzy stają się kluczowe w obliczu wyzwań współczesnej gospodarki oraz przyczyniają się do powiększania dobrobytu społecznego. Pobudzanie aktywności mieszkańców, ich zaangażowania w sprawy lokalne oraz kształtowanie odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych stają się największym wyzwaniem stojącym przed lokalnymi władzami oraz instytucjami działającymi na terenie gminy.

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi uregulowana jest w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.). W ustawie tej w art. 4 wymienione są zadania, które realizują jednostki samorządu terytorialnego w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi. Gmina Mrągowo w latach 2023 i 2024 zlecała do wykonania zadania w następujących obszarach:

1. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
2. nauka, edukacja, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
3. wypoczynek dzieci i młodzieży, turystyka i krajoznawstwo,
4. działalność wspomagająca rozwój społeczności lokalnej,
5. działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.

Gmina co roku przeprowadza z organizacjami pozarządowymi konsultacje rocznego programu współpracy na następny rok.

W 2023 i 2024 roku Gmina Mrągowo współpracowała z organizacjami pozarządowymi, które deklarowały wolę działań na rzecz dobra wspólnego naszej Gminy.

Konsultacje Programu Współpracy Gminy Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2023 zostały przeprowadzone w dniach 26.08-09.09.2022 r., a na rok 2024 w dniach 17.08.-01.09.2023 r.

Gmina ma obowiązek uchwalić roczny program współpracy do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok jego realizacji. Programy Współpracy Gminy Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2023 rok został przyjęty uchwałą Nr LX/475/22 Rady Gminy Mrągowo z dnia 24 listopada 2022 r. Na rok 2024 został przyjęty uchwałą Nr LXXIII/593/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 29 listopada 2023 r.

Dnia 5 stycznia 2023 r. Zarządzeniem Nr 521/23 Wójt Gminy Mrągowo ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych Gminy Mrągowo w roku 2023 w ww. zakresach zadań. W roku 2024 były realizowane takie same zakresy zadań. Konkurs ofert został ogłoszony dnia 23 stycznia 2024 r. Zarządzeniem Nr 635/24 Wójt Gminy Mrągowo.

Zarządzeniem Nr 536/23 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 10 marca 2023 r. konkurs ofert na 2023 r. został rozstrzygnięty.

Gmina Mrągowo zleciła organizacjom pozarządowym następujące zadania do realizacji:

I. Zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Zadanie pn.” Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży sportów masowych i gier zespołowych, tenisa stołowego, kajakarstwa, kolarstwa, żeglarstwa, technik samoobrony, sztuk walki oraz innych dyscyplin sportu” zlecone zostało do realizacji:

- Mrągowskiemu Stowarzyszeniu Rowerowemu. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.4.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2023 do 31.12.2023 r.

- Mrągowskiemu Klubowi Aikido i Samoobrony. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.3.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2023 do 31.12.2023 r.

- Stowarzyszenie Fit&Fan. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 2.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.5.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 01.05.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Stowarzyszeniu Kultury Fizycznej Klubowi Sportowemu AS MRĄGOWO. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.1.2023.MP z dnia 17 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 17.05.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Stowarzyszeniu Klubu Tenisa „GEM” Mrągowo. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.6.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Fight Club Mrągowo. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.7.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 1.07.2023 r. do 30.11.2023 r.

- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Mini Soccer Academy. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.8.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 2.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Mrągowskiemu Towarzystwu Regatowemu „CZOS”. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.9.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 1.05.2023 r. do 20.08.2023 r.

- Miejskiemu Klubowi Sportowemu Mrągowia Mrągowo. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.10.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Stowarzyszeniu Klubowi Sportowemu „Mrągowska Grupa Regatowa”. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.11.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 25.04.2023 r. do 20.08.2023 r.

II. Zadanie w zakresie nauki, edukacji, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Zadanie pn. „Rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży poprzez edukację wokalnomozykalną” oraz „Organizacja imprez kulturalnych o charakterze lokalnym, środowiskowym i ogólnopolskim” zlecone zostało do realizacji:

- Stowarzyszeniu Wspierania Edukacji Artystycznej Dzieci i Młodzieży SUKCES w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 4.500,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.12.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Fundacji Inkubator Kreatywności. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 2.500,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.12.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2023 r. do 30.09.2023 r.

- Fundacji Zaczarowany Ogród. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 2.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.17.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Stowarzyszeniu „NASZ WYSZEMBORK”. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 5.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.18.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

Stowarzyszenie nie zrealizowało zadania i dokonało zwrotu pobranej dotacji.

- Kołu Gospodyń Wiejskich „Mazurskie Babki” z Bożego. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524.19.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Kołu Gospodyń Wiejskich „Nad Salętą” z Popowa Salęckiego. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524.20.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Kołu Gospodyń Wiejskich „Marcinkowskie Kaliny” z Marcinkowa. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524.21.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 16.08.2023 r. do 31.12.2023 r.

- Oferta wspólna Kół Gospodyń Wiejskich:

- „Wierzbowlanki” z Wierzbowa,

- „Juksty” w Muntowie,

- „Wesołe Babki” z Gronowa,
- „Twórcze Kobiety” z Rydwąg,
- „Kosewianki” z Kosewa,
- „Wiejska Schadzka” z Gązwy

na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 8.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524.15.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 19.06.2023 r. do 31.08.2023 r.

III. Wypoczynek dzieci i młodzieży, turystyka i krajoznawstwo.

Zadanie pn. „Zajęcia edukacyjno-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży” zlecono do realizacji:

- Fundacji Inkubator Kreatywności. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 2.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.14.2023.MP z dnia 25 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.06.2023 r. do 30.09.2023 r.

IV. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Promocja Gminy Mrągowo i Całej Ziemi Mrągowskiej:

- Stowarzyszenie „Towarzystwo Miłośników Ziemi Mrągowskiej”. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 1.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.23.2023.MP z dnia 28 sierpnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.09.2023 r. do 31.10.2023 r.

V. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.

Zadanie pn.: „Działalność edukacyjna i zaspokajanie zainteresowań kulturalnych. Rozwój uczestnictwa w życiu publicznym społeczności Gminy Mrągowo” zlecono do realizacji:

- Mrągowskiemu Uniwersytetowi Trzeciego Wieku. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.16.2023.MP z dnia 31 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania od 1.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

Wójt Gminy Mrągowo zlecił również realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Były to następujące zadania:

1. Zadania w zakresie nauki, edukacji, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Zadanie pn. Nauka, edukacja, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zlecone zostało:

- Stowarzyszeniu Miłośników Kosewa i Probarku. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 2.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.24.2023.MP z dnia 11 września 2023 r.

Termin realizacji zadania od 11.09.2023 r. do 31.10.2023 r.

Stowarzyszenie nie zrealizowało zadania i dokonało zwrotu pobranej dotacji.

- Stowarzyszeniu „Scena Babel”. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.25.2023.MP z dnia 1 grudnia 2023r.

Termin realizacji zadania od 10.12.2023 r. do 31.12.2023 r.

W 2023 r. na zadania zrealizowane w trybie otwartego konkursu ofert przyznano dotacje na łączną kwotę 67.000,00 zł, a na zadania zrealizowane z pominięciem otwartego konkursu ofert przyznano dotacje na łączną kwotę 6.000,00 zł.

W 2023 Gmina Mrągowo na podstawie Uchwały L/383/18 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27.06.2018 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Mrągowo w zakresie wspierania rozwoju sportu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 2937) wspierała działalność sportową stowarzyszeń będących klubami sportowymi. W 2023 r. Gmina wsparła następujące kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy „SALET” Boże. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 10.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.525.1.2023.MP z dnia 16 sierpnia 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 16.08.2023 r. do 31.12.2023 r.

W 2023 r. Gmina Mrągowo na podstawie Uchwały XXI/151/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 20.12.2019 r. w sprawie zasad postępowania w sprawach udzielania dotacji w zakresie ratownictwa wodnego (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 6402) realizowała zadanie pn.: „Zabezpieczenie i ochrona osób przebywających na wodach na terenie Gminy Mrągowo,, oraz „Prowadzenie profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa na wodach i ochrony środowiska wodnego”. Zadanie to zlecono do realizacji:

- Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Zarząd w Olsztynie Oddział Miejsko-Powiatowy w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 7.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.5522.1.2023.MP z dnia 09 maja 2023 r.

Termin realizacji zadania ustalono od 4.06.2023 r. do 04.10.2023 r.

W roku 2024 realizacja współpracy z organizacjami pozarządowymi wyglądała następująco:

Zarządzeniem Nr 656/24 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 15 marca 2024 r. konkurs ofert został rozstrzygnięty.

Gmina Mrągowo zleciła organizacjom pozarządowym następujące zadania do realizacji:

I. Zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Zadanie pn.” Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży sportów masowych i gier zespołowych, tenisa stołowego, kajakarstwa, kolarstwa, żeglarstwa, technik samoobrony, sztuk walki oraz innych dyscyplin sportu” zlecone zostało do realizacji:

- Mrągowskiemu Stowarzyszeniu Rowerowemu. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.15.2024.MP z dnia 20 sierpnia 2024 r.

Termin realizacji zadania od 20.08.2024 do 31.12.2024 r.

- Mrągowskiemu Klubowi Aikido i Samoobrony. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 6.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.3.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 8.04.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Stowarzyszeniu Kultury Fizycznej Klubowi Sportowemu AS MRĄGOWO. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 6.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.11.2024.MP z dnia 11 kwietnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 11.04.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Fight Club Mrągowo. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.13.2024.MP z dnia 25 kwietnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 1.07.2024 r. do 31.08.2024 r.

- Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Mini Soccer Academy. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.12.2024.MP z dnia 25 kwietnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 01.05.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Mrągowskiemu Towarzystwu Regatowemu „CZOS”. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.9.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 01.04.2024 r. do 31.10.2024 r.

- Miejskiemu Klubowi Sportowemu Mrągowia Mrągowo. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 5.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.24.2024.DB z dnia 20 sierpnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 20.08.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Stowarzyszeniu Klubowi Sportowemu „Mrągowska Grupa Regatowa”. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.10.2024.MP z dnia 11 kwietnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 25.04.2024 r. do 31.07.2024 r.

II. Zadanie w zakresie nauki, edukacji, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Zadanie pn. „Rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży poprzez edukację wokalnno-muzyczną” oraz „Organizacja imprez kulturalnych o charakterze lokalnym, środowiskowym i ogólnopolskim” zlecone zostało do realizacji:

- Stowarzyszeniu Wspierania Edukacji Artystycznej Dzieci i Młodzieży SUKCES w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 5.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.5.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.04.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Fundacji Inkubator Kreatywności. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.7.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2024 r. do 30.09.2024 r.

- Stowarzyszeniu Miłośników Kosewa i Probarku. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.4.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.05.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Stowarzyszeniu „NASZ WYSZEMBORK”. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524. 18.2024.MP z dnia 28 listopada 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.12.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Kołu Gospodyń Wiejskich „Mazurskie Babki” z Bożego. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524. 16.2024.MP z dnia 1 października 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.10.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Kołu Gospodyń Wiejskich „Marcinkowskie Kaliny” z Marcinkowa. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.400,00 zł na podstawie umowy Nr 524.2.2024.MP z dnia 25 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 25.03.2024 r. do 31.12.2024 r.

- Oferta wspólna Kół Gospodyń Wiejskich:

- „Wierzbowniki” z Wierzbowa,
- „Juksty” w Muntowie,
- „Wesołe Babki” z Gronowa,
- „Twórcze Kobiety” z Rydwąg,
- „Kosewianki” z Kosewa,
- „Wiejska Schadzka” z Gązwy,
- „Szestnianie” w Szestnie,
- „Probarska Zagroda” w Probarku

na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 11.200,00 zł na podstawie umowy Nr 524.1.2024.MP z dnia 25 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 6.05.2024 r. do 30.11.2024 r.

III. Wypoczynek dzieci i młodzieży, turystyka i krajoznawstwo.

Zadanie pn. „Zajęcia edukacyjno-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży” zlecono do realizacji:

- Fundacji Inkubator Kreatywności. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 3.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.8.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Fundacja nie wykorzystała dotacji w całości. Dotację wykorzystano w wysokości 2.976,90 zł. Niewykorzystaną część dotacji w wysokości 23,10 zł zwrócono na rachunek bankowy Gminy.

Termin realizacji zadania od 1.05.2024 r. do 30.09.2024 r.

IV. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.

Zadanie pn.: „Działalność edukacyjna i zaspokajanie zainteresowań kulturalnych. Rozwój uczestnictwa w życiu publicznym społeczności Gminy Mrągowo” zlecono do realizacji:

- Mrągowskiemu Uniwersytetowi Trzeciego Wieku. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.6.2024.MP z dnia 27 marca 2024 r.

Termin realizacji zadania od 1.04.2024 r. do 31.12.2024 r.

Wójt Gminy Mrągowo zlecił również realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Były to następujące zadania:

1. Zadania w zakresie nauki, edukacji, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Zadanie pn. Nauka, edukacja, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zlecone zostało:

- Stowarzyszeniu Tradycji Wojska Polskiego. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 2.200,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524.1.1.2024.MP z dnia 19 kwietnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 29.04.2024 r. do 30.05.2024 r.

- Stowarzyszeniu Towarzystwu Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej oddział w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania została przyznana dotacja w kwocie 4.600,00 zł na podstawie umowy Nr PF.524. 1.2.2024.DB z dnia 1 grudnia 2023 r.

Termin realizacji zadania od 9.08.2024 r. do 25.10.2024 r.

W 2024 r. na zadania zrealizowane w trybie otwartego konkursu ofert przyznano dotacje na łączną kwotę 71.000,00 zł, a na zadania zrealizowane z pominięciem otwartego konkursu ofert przyznano dotacje na łączną kwotę 6.800,00 zł.

W 2024 Gmina Mrągowo na podstawie Uchwały L/383/18 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27.06.2018 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Mrągowo w zakresie wspierania rozwoju sportu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 2937) wspierała działalność sportową stowarzyszeń będących klubami sportowymi. W 2024 r. Gmina wsparła następujące kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy „SAŁĘT” Boże. Na wsparcie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 8.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.525.1.2024.MP z dnia 19 grudnia 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono w okresie od 19.12.2024 r. do 31.12.2024 r.

Dotacja nie została wykorzystana przez klub. Klub zwrócił dotację na rachunek bankowy Gminy.

W 2024 r. Gmina Mrągowo na podstawie Uchwały XXI/151/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 20.12.2019 r. w sprawie zasad postępowania w sprawach udzielania dotacji w zakresie ratownictwa wodnego (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego poz. 6402) realizowała zadanie pn.: „Zabezpieczenie i ochrona osób przebywających na wodach na terenie Gminy Mrągowo,, oraz „Prowadzenie profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa na wodach i ochrony środowiska wodnego”. Zadanie to zlecono do realizacji:

- Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Zarząd w Olsztynie Oddział Miejsko-Powiatowy w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 7.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.5522.1.2024.MP z dnia 7 maja 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono od 1.06.2024 r. do 1.09.2024 r.

Zadanie pn. „Naprawa hangaru wodnego WOPR Mrągowo” zlecono do realizacji:

- Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Zarząd w Olsztynie Oddział Miejsko-Powiatowy w Mrągowie. Na wsparcie realizacji zadania przyznano dotację w wysokości 1.000,00 zł na podstawie umowy Nr PF.5522.2.2024.MP z dnia 28 listopada 2024 r.

Termin realizacji zadania ustalono od 1.12.2024 r. do 16.12.2024 r.

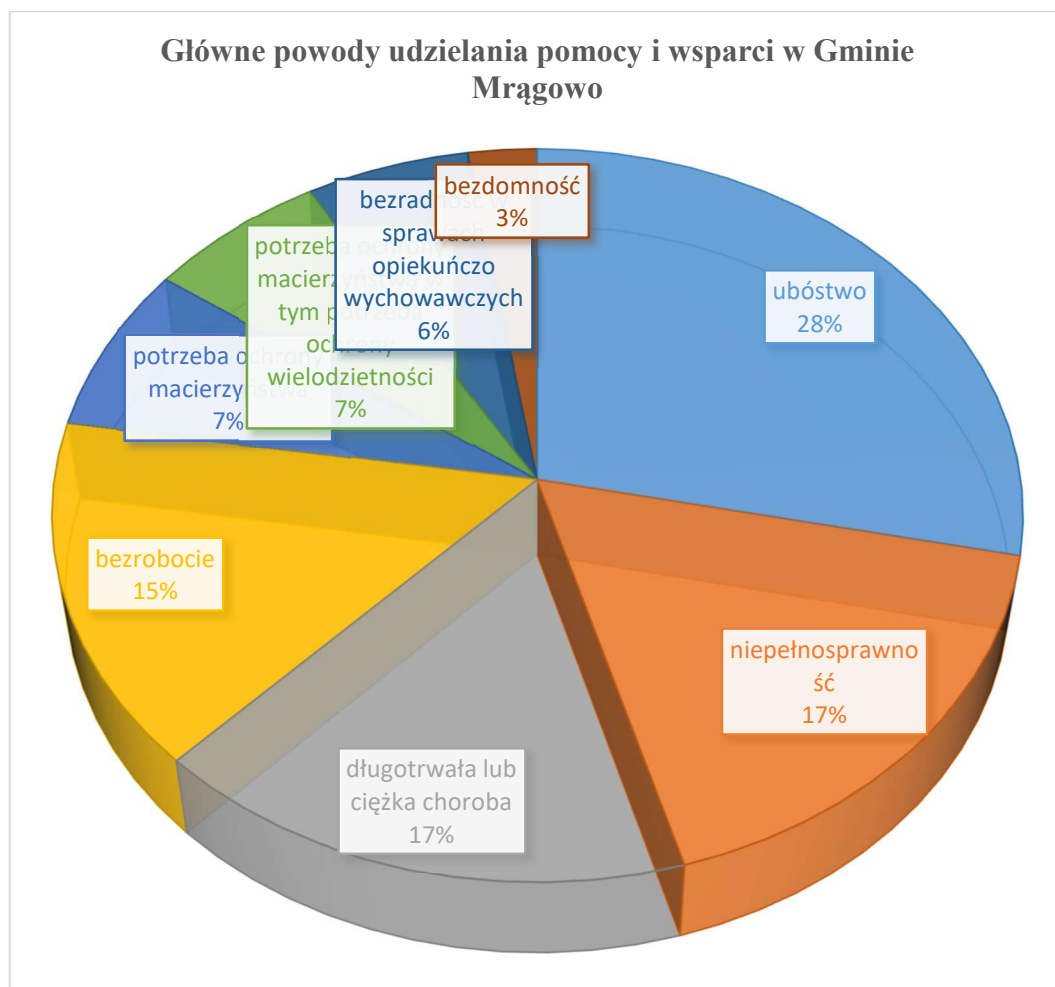
Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi nabiera coraz większego znaczenia. Z roku na rok rosną kwoty przeznaczane na dotacje oraz wzrasta liczba organizacji, którym jest udzielane wsparcie finansowe na realizację zadań. Jak widać wzrasta ilość kół gospodyń wiejskich i co za tym idzie również wzrasta ich zainteresowanie pozyskiwaniem dotacji. Gmina udziela wsparcia organizacjom pozarządowym nie tylko na podstawie głównej ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ale także na podstawie ustaw szczególnych jak np. ustawa o sporcie czy ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

3. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY MRĄGOWO

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Stworzenie jednolitego a zarazem kompleksowego obrazu sytuacji społecznej gminy nie jest zadaniem prostym. Fragmentaryczność i „resortowość” wielu źródeł danych statystycznych łączy się bowiem z różnorodnością i niekiedy (pozorną) sprzecznością opinii mieszkańców wyrażanych w badaniu sondażowym. Wyzwaniem okazuje się ponadto uchwycenie związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy poszczególnymi zjawiskami czy problemami społecznymi.

W toku prowadzonych diagnoz i analiz ujawniła się zasadność przyjęcia perspektywy holistycznej, w której poszczególne elementy obrazu sytuacji społecznej traktowane są jako czynniki sprzężone, tworzące „koło przyczynowo-skutkowe”. Ponadto ważne jest uwzględnianie wpływu czynników zewnętrznych, które mogą stymulować rozwój lub go hamować, a także identyfikowanie obszarów życia, w których nawet niewielka zmiana (np. zmniejszenie barier dostępu, zwiększenie możliwości działania) będzie dawała najlepsze efekty, przyczyniając się do pożądanych zmian w całym systemie społecznym.

Analizując zgromadzone informacje i sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie za lata 2022 – 2024 w zakresie powodów przyznawania pomocy, należy stwierdzić, że charakteryzują się one dość stałymi danymi, które pokazują, że osoby wspierane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie jako formę pomocy preferują świadczenia pieniężne, następnie pomoc rzeczową i pracę socjalną.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Klientami ośrodka są głównie osoby korzystające z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia oraz potrzeby ochrony macierzyństwa w tym potrzeby ochrony wielodzietności.

4. ANALIZA SWOT

Na spotkaniach w ramach Zespołu do spraw Opracowania Dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo na lata 2026 – 2035 opracowano analizę SWOT Gminy Mrągowo, w zakresie sfery społecznej powiązanej z pozostałymi sferami – między innymi gospodarczą, przestrzenną edukacyjną czy środowiskową.

Analiza SWOT, to metoda szeroko stosowana pierwotnie w sektorze prywatnych przedsiębiorstw, a obecnie także w programowaniu i planowaniu społeczno-gospodarczym.

Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths – mocne, silne strony;
- Weaknesses – słabe strony;
- Opportunities – możliwości, szanse;
- Threats – zagrożenia.

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu,

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które niewyeliminowane będą ją osłabiać,

„szans” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych,

„zagrożeń” – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Celem przeprowadzenia analizy SWOT jest określenie zasadniczych czynników warunkujących rozwój Gminy oraz możliwych kierunków jego dalszego przekształcania. Strategia powinna dążyć do takiego sformułowania wizji, misji i celów, aby najlepiej możliwe spożytkować mocne strony, minimalizować słabości, wykorzystać nadarzające się szanse oraz unikać potencjalnych zagrożeń.

W celu uzyskania klarownej analizy, będącej punktem wyjścia do określania obszarów problemowych, celów i działań, jakie mają zostać przeprowadzone, traktuje się mocne i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia władz samorządowych i społeczności lokalnej, na które w większości mają wpływ, a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym, na których występowanie ani samorząd lokalny,

ani mieszkańcy przedmiotowej jednostki z reguły nie mają wpływu, mogą je natomiast wykorzystać w procesie rozwoju lub muszą neutralizować negatywne zjawiska z nimi związane.

Analiza SWOT stanowi materiał pomocniczy pozwalający na poszukiwanie wniosków będących podstawą podejmowania decyzji i określania kierunków działań strategicznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- organizowanie i świadczenie usług społecznych dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, realizacja programów: - program przeciwdziałania przemocy; - program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii; - program wsparcia rodziny; - opieka wytechnieniowa; - asystent osobisty osoby niepełnosprawnej; - karta dużej rodziny; - dożywianie; - zapewnienie pomocy rodzinom w formie asystenta rodziny; - pomoc rodzinom w formie produktów żywnościowych z Banku Żywności w Olsztynie;	- brak infrastruktury społecznej; brak działających klubów samopomocowych dla osób współzależnych; - występowanie zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego; - niekorzystne procesy demograficzne związane ze spadkiem dzietności oraz migracjami; - bariery architektoniczne; - brak transportu publicznego; - rozległy teren Gminy Mrągowo, odległość między skrajnie położonymi miejscowościami wynosi ok. 30 km; - niska aktywność społeczna - nieodpowiedni dostęp w gminie do opieki zdrowotnej

- wykwalifikowana kadra pomocy społecznej; Ośrodek spełnia ustawowy warunek odnośnie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych; - efektywna praca socjalna pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie na rzecz osób potrzebujących; - spadek liczby rodzin korzystających z pomocy finansowej; - spadek wskaźnika bezrobocia oraz osób długotrwale bezrobotnych; - współpraca z Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Ewangelickie Stowarzyszenie BETEL w celu zatrudniania socjalnego mieszkańców gminy; - współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wsparcia osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi oraz dysfunkcjami, a także będących w kryzysie i doświadczających przemocy; - współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców;	- niewystarczający zasób mieszkań w gminie
--	--

- dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy domowej dzięki funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; - prowadzenie bezpłatnego Punktu Konsultacyjnego oferującego bezpłatne wsparcie radcy prawnego, psychologa, asystenta rodziny, coacha; - realizacja programu TELEOPIEKI dla seniorów; - współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Rodzinie „SYNAPSA” w Mrągowie w zakresie wspólnego wspierania rodzin znajdujących się w kryzysie, rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi; - współpraca z liderem Szlachetnej Paczki działającym na terenie Gminy Mrągowo; - atrakcyjność Gminy pod względem położenia na terenie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich; - atrakcyjność Gminy pod względem przyrodniczym, rekreacyjnym i krajobrazowym (m.in. parki zieleni, pomniki przyrody, ścieżki rowerowe, place zabaw, obiekty sportowe);	
---	--

- działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, kół gospodyń wiejskich .	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość korzystania z funduszy na rozwój i na realizację programów pomocowych; - profilaktyka dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, używek i przemocy; - zmiana świadomości społecznej u młodzieży; dostępność do informacji oraz pomocy w przypadku doświadczania przez mieszkańców problemów przemocy i uzależnień; - skuteczność w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie oraz przeciwdziałania im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej; - kontynuowanie i rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz osób potrzebujących pomocy; - aktywizacja społeczna mieszkańców; - szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.	- migracja do aglomeracji miejskich osób młodych z wysokim potencjałem intelektualnym i zawodowym; - zagrożenia ze strony nowych rodzajów uzależnień (np. Internetu, zakupów online, smartfona); - starzenie się społeczeństwa; - zwiększenie się liczby mieszkańców wymagających pomocy instytucjonalnej oraz w formie usług społecznych; - wzrost informatyzacji życia społecznego, który może spowodować zwiększenie się cyfrowego wykluczenia osób starszych; - wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach; - zaburzenie więzi rodzinnych; - wzrost liczby dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne; - inflacja i inne negatywne zjawiska ekonomiczne pogarszające stan budżetu domowego.

5. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Mrągowo jest dostosowana do zidentyfikowanych potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, wspierania rodzin, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych.

Problemy społeczne, jakie występują w Gminie Mrągowo, zostały zdiagnozowane przez zespół powołany ds. opracowania strategii na podstawie sprawozdawczości z realizacji zadań gminy, analizy mocnych i słabych stron oraz dyskusji i spotkań tematycznych na ww. temat.

Podsumowując zebrane dane wyłoniono 5 najważniejszych obszarów zjawisk z danych statystycznych i sprawozdawczości GOPS, które wymagają podjęcia działań tj.:

- ubóstwo i bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,

- zagrożenia i dysfunkcje społeczne, w tym przemoc domowa i uzależnienia,
- niepełnosprawność i starzenie się,
- budowanie sektora pozarządowego i ekonomii społecznej.

6. PROGNOZA ZMIAN - WIZJA PRZYSZŁOŚCI I CEL NADRZĘDNY STRATEGII

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy, jaki chcieliby osiągnąć mieszkańcy za 10 lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo **wizję** sformułowano w następujący sposób:

GMINA MRĄGOWO JEST MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA MIESZKAŃCÓW UMOŻLIWIAJĄCYM WYSOKI POZIOM ŻYCIA POPRZEZ:

- **PROFESJONALNĄ POMOC SPOŁECZNĄ**
- **INTEGRACJĘ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.**

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji.

Z powyższych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych sformułowano cel nadrzędny strategii:

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY MRĄGOWO, ŻYCIE WOLNE OD ZAGROŻEŃ, KAPITAŁ LUDZKI OPARTY NA WIEDZY, ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ, PROFESJONALNA POMOC.

Cel ten jest syntetyczną i skróconą wersją myśli, które zawarte są w wizji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Jest to hasłowe wyrażenie wizji rozwoju społecznego mieszkańców Gminy Mrągowo.

6.1 CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE ICH REALIZACJA I WSKAŹNIKI

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo, do której będzie dążyć społeczność lokalna w wyniku wdrażania

strategii a także po przeprowadzeniu diagnozy prospektywnej oraz uwzględniając wyniki analizy SWOT, przystąpiono do ustalenia priorytetów oraz wypracowania następujących celów głównych strategii:

OBSZAR: UBÓSTWO I BEZROBOCIE

Cel główny: przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu

Cele szczegółowe: Wielowymiarowe wsparcie osób bezrobotnych oraz działania podejmowane w celu mobilizowania osób do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się .

Zadanie 1:

- 1.1 Podejmowanie szerszej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Mrągowie w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- 1.2 współpraca z Centrum Integracji Społecznej w Mrągowie prowadzone przez Ewangelickie Stowarzyszenie BETEL;
- 1.3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny;
- 1.4. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc udzielaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie;
- 1.5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, środki z Powiatowego Urzędu Pracy w Mrągowie, środki z Unii Europejskiej

Wskaźniki: liczba osób bezrobotnych w Gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie różnymi formami wsparcia; liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną, liczba osób zatrudnionych przez Centrum Integracji Społecznej w Mrągowie, liczba osób objętych kontraktami socjalnymi; liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia;

Realizatorzy: Rada Gminy Mrągowo, Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie, Centrum Integracji Społecznej w Mrągowie

Zadanie 2: Realizowanie programów służących zaspakajaniu podstawowych potrzeb: dożywianie, wyprawki szkolne, zasiłki

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, środki z Unii Europejskiej

Wskaźnik: liczba osób objętych wsparciem

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Urząd Gminy Mrągowo

Zadanie 3: Realizacja pracy socjalnej

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, środki z Unii Europejskiej

Wskaźnik: liczba rodzin objętych wsparciem/pomocą

Realizator: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

OBSZAR: WSPARCIE RODZINY W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Cel główny: Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny

Cele szczegółowe: Efektywny system wspierania rodziny i dziecka

Zadanie 1: Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne realizatorów, środki z Unii Europejskiej

Wskaźnik: liczba zorganizowanych spotkań

Realizatorzy: szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, świetlice.

Zadanie 2: Zapewnienie wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz asystentury rodzinnej dla rodzin doświadczającym trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji, zwłaszcza wielodzietnych, niepełnych oraz zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: budżet państwa, środki własne gminy

Wskaźniki: liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczba zawartych kontraktów socjalnych

Realizator: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Cel szczegółowy: Wzmacnianie środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży (profilaktyka wykluczenia społecznego)

Zadanie 1: Organizacja Dni Rodziny w celu wzmocnienia więzi rodzinnej i podkreślenia roli najbliższych w życiu człowieka

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: samorząd województwa, środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych

Wskaźnik: liczba inicjatyw

Realizatorzy: samorząd województwa warmińsko-mazurskiego przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie

Zadanie 2: Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych

Wskaźnik: liczba inicjatyw

Realizatorzy: szkoły

Zadanie 3: Zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych, środki z Kuratorium Oświaty w Olsztynie

Wskaźnik: liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, szkoły, Kuratorium Oświaty w Olsztynie

OBSZAR: ZAGROŻENIA I DYSFUNKCJE SPOŁECZNE, W TYM UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

Cel główny: Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym, w tym uzależnieniom oraz przemocy

Cele szczegółowe: Zmniejszona skala występowania ww. zjawisk.

Zadanie 1: Przeciwdziałanie występowaniu zjawisk i zagrożeń dysfunkcji społecznych

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy

Wskaźnik: liczba działań podjętych przez Zespół Interdyscyplinarny

Realizator: Zespół Interdyscyplinarny

Zadanie 2: Podejmowanie skutecznych interwencji

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy

Wskaźniki: liczba założonych Niebieskich Kart, Liczba spotkań grup diagnostyczno - pomocowych, liczba zakończonych procedur

Realizatorzy: członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych, instytucje działające w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

Cele szczegółowe: Skuteczna profilaktyka i zminimalizowane negatywne skutki uzależnień.

Zadanie 1: Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia i trzeźwości.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych

Wskaźnik: liczba działań podjętych na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia i trzeźwości

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, szkoły, policja

Zadanie 2: Zwiększenie skuteczności i dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin borykających się z problemem uzależnienia.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych

Wskaźnik: liczba zatrudnionych specjalistów

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, szkoły, policja

Zadanie 3: Zmniejszenie skali degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: : środki własne gminy, środki pochodzące z opłat i podatków związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych

Wskaźnik: liczba osób uzależnionych skierowanych na leczenie

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, policja

OBSZAR: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OSOBY STARSZE

Cel główny: Zapewnienie pełnego udziału w życiu społecznym osób niepełnosprawnych i starszych

Cele szczegółowe: Lepsze warunki i jakość życia osób niepełnosprawnych i starszych

Zadanie 1: Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie, z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Powiatowego Urzędu Pracy w Mrągowie i innych instytucji

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: bez kosztów

Wskaźnik: 100% osób zainteresowanych

Realizator: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Zadanie 2: Współuczestnictwo w organizacji imprez kulturowo – sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych i starszych

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: środki własne gminy, stowarzyszenia

Wskaźnik: liczba zorganizowanych imprez

Realizatorzy: Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, stowarzyszenia

Zadanie 3: Udzielanie pomocy i zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym i starszym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i programami rządowymi

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: środki własne i zlecone, istniejące programy rządowe

Wskaźniki: liczba osób niepełnosprawnych i starszych objęta pomocą

Realizatorzy: Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie

Zadanie 4: Aktywizacja oraz pomoc osobom starszym.

Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych oraz promowanie grup samopomocowych.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródło finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, fundusze zewnętrzne

Wskaźnik: liczba dofinansowanych przedsięwzięć

Realizatorzy: Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, instytucje zewnętrzne

Powyższe hasła są wyrazem potrzeb realizacji wspólnej wizji wszystkich instytucji działających na terenie gminy. Cele szczegółowe oraz wynikające z nich kierunki działań stanowią uszczegółowienie misji oraz mają przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych istniejących w gminie. W Strategii zostały również określone cele strategiczne oraz wynikające z nich kierunki działań.

OBSZAR: BUDOWANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO I EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel główny: Tworzenie i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej

Cele szczegółowe: Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych.

Zadanie 1:

- 1.1 Organizowanie szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków podmiotów ekonomii społecznej,
- 1.2 organizowanie inicjatyw integrujących podmioty ekonomii społecznej,
- 1.3 organizacja wydarzeń promujących działalność podmiotów ekonomii społecznej,
- 1.4 współpraca z OWES,
- 1.5 wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, środki z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

Wskaźniki: liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków podmiotów ekonomii społecznej, liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących podmioty ekonomii społecznej, liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność podmiotów ekonomii społecznej,

Realizatorzy: Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki kulturalne i oświatowe, organizacje pozarządowe

Zadanie 2: Tworzenie i wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych - organizowanie inicjatyw integrujących podmioty ekonomii społecznej.

Czas realizacji: 2026 – 2035

Źródła finansowania: budżet państwa, środki własne gminy, środki z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

Wskaźniki: liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków organizacji pozarządowych, liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe, liczba zorganizowanych wydarzeń promujących organizacje pozarządowe, liczba wspólnych inicjatyw w ramach partnerstw międzysektorowych.

Realizatorzy: Urząd Gminy Mrągowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, organizacje pozarządowe

6.2 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do podstawowych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki zlecone z budżetu państwa,
- środki własne z budżetu gminy,
- środki z powiatu,
- środki unijne,

- środki organizacji pozarządowych.

Ramy finansowe oraz szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii będzie zależało od możliwości finansowych gminy, wielkości środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań, zasad podziału środków unijnych pomiędzy województwa, potencjału absorpcyjnego poszczególnych organizacji społecznych i instytucji oraz zdolności przygotowania i realizacji konkretnych programów i projektów dla Gminy Mrągowo w sferze społecznej.

6.3 SYSTEM REALIZACJI

Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom. Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Zasadniczymi narzędziami realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mrągowo będą gminne programy w szczególności dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy domowej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Kolejnym z elementów realizacyjnych Strategii pomimo pewnej demarkacji zakresów będą powiatowe programy strategiczne oraz regionalne programy.

Realizacja poszczególnych działań zawartych w tej części programu stanowić będzie rzeczywistą odpowiedź na zdiagnozowane deficyty oraz niedoskonałości, które do tej pory uniemożliwiały skuteczny i szybki rozwój społeczny w Gminie, a także dziedzin z nią powiązanych w sposób pośredni bądź bezpośredni – takich jak: rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców Gminy, rozwój przedsiębiorczości, zwiększenie mechanizmów konkurencyjności na rynku pracy, a także wdrażanie rozwiązań innowacyjnych i nowych technologii w zróżnicowanych obszarach lokalnej gospodarki. Dodatkowo istnieje duże prawdopodobieństwo, iż realizacja celów poprzez szczegółowo określone tematycznie działania, pozwoli na rozwój pozostałych obszarów sektora społecznego, jak na przykład: rozwój postaw proobywatelskich, odbudowa więzi międzypokoleniowych, promocja zasad społecznie odpowiedzialnego biznesu, dziedzictwa kulturowego czy idei wolontariatu.

6.4 MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie Gminy Mrągowo na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii jest uzależniona od wielu czynników, z których za najważniejsze uznaje się:

- sytuację finansową samorządu lokalnego,
- stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych oraz organizacji,
- aktywność mieszkańców Gminy.

Monitoring i ewaluacja realizacji Strategii służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane. Długotrwały charakter planowania strategicznego wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, społecznych i ich uwzględniania w tym dokumencie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów Strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w jej ramach. Z prowadzonej ewaluacji może wynikać również potrzeba przeprowadzenia aktualizacji Strategii w celu dostosowania jej do zmieniających się warunków prawnych, społeczno - gospodarczych itd.

Sformułowane w dokumencie działania, niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych będą wdrażane przez wyznaczone podmioty odpowiedzialne za ich realizację, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, itd.).

Założono, że Strategia będzie realizowana do 2035 r., co nie oznacza, że jest ona dokumentem zamkniętym. Poszczególne przedsięwzięcia w ramach strategii będą monitorowane przez realizatorów oraz powołany zespół ds. monitorowania strategii. Zadaniem zespołu będzie obserwowanie sposobu realizacji strategii oraz korygowanie jej zapisów do zmieniających się warunków i wymogów. Ewaluacja będzie dokonywana raz na dwa lata, a jej wyniki zostaną przedłożone Wójtowi Gminy Mrągowo i Radzie Gminy Mrągowo.